

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ

ΔΙΚΑΙΟ

ΦΟΙΤΗΤΕΣ:

ΖΟΥΛΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜ :8772

ΚΕΛΑΡΑΚΗ ΠΕΛΑΓΙΑ ΑΜ :8793

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ:ΜΠΙΜΠΑ ΕΜΜΑΝΟΥΕΛΑ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ 19 ΜΑΙΟΥ 2015

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σ' έναν κόσμο όπου ζουν τα άτομα σε κοινωνίες, που η κάθε μια χαρακτηρίζεται από ιδιαιτερότητες που την ξεχωρίζουν από τις υπόλοιπες, μέσα στις οποίες τα άτομα που ζουν και δραστηριοποιούνται, διαφέρουν και αυτοί μεταξύ τους, και ακόμη και στην πιο οργανωμένη κοινωνία, πέρα από σχέσεις ανθρώπινες, οικονομικές, εργασιακές επιχειρηματικές, πάντα θα υπάρχουν και διαφορές, ανταγωνισμοί, συγκρούσεις, άλλοτε μικρού μεγέθους και άλλοτε με μεγαλύτερη σπουδαιότητα, όπου τα άτομα διεκδικούν εκείνα που αισθάνονται πως θα έπρεπε να βρίσκονται στην ιδιοκτησία τους. Τα άτομα αυτά πολύ συχνά διαφεύγουν σε διάφορες μορφές δικαιοσύνης που έχουν καταρτιστεί και εξουσιοδοτηθεί από την κυβέρνηση κάθε κράτους, παραδείγματος χάρη τα δικαστήρια, τα πρωτοδικεία π.χ. μορφές που έχουν ως τώρα αποδειχτεί πάρα πολύ χρονοβόρες, ψυχοφθόρες και δαπανηρές, δίχως να εξυπηρετείται πάντα η απονομή της.

Εδώ έρχεται να αναλάβει ευθύνη ένας θεσμός αναγνωρισμένος από την διεθνή πρακτική, αλλά σχετικά καινούριος και όχι τόσο γνώριμος και διαδεδομένος στους πολίτες της Ελλάδος, ο οποίος με διάλογο και συνεννόηση μεταξύ των αντίπαλων μερών τους δίνει την δυνατότητα να "τα βρουν" μεταξύ τους ειρηνικά. Ο θεσμός αυτός δεν είναι άλλος πέρα από την Διαμεσολάβηση (mediation) ο οποίος θεσμός σε πολλές άλλες χώρες φαίνεται ήδη να έχει αναγνωριστεί ως μία εξαιρετικά αποδοτική μέθοδος για την επίλυση διαφορών.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να παρουσιάσουμε το θεσμό της διαμεσολάβησης στην ελληνική πραγματικότητα και πως αυτός εφαρμόζεται σήμερα. Βέβαια , καθώς η Διαμεσολάβηση είναι μια μορφή διαπραγμάτευσης που όλοι κερδίζουν(win-win διαπραγμάτευση), θα κάνουμε εισαγωγή και στην έννοια της διαπραγμάτευσης.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ	1
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	2
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ	13
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ	13
1.1 Τι είναι η διαμεσολάβηση	13
1.2 Ο θεσμός της διαμεσολάβησης ιστορικά	15
1.3 Ο Ρόλος του Διαμεσολαβητή	19
1.3.1 Ορισμός του διαμεσολαβητή	19
1.3.2.1 Εκπαίδευση και δεξιότητες διαμεσολαβητή	20
1.3.2.2 Φορέας πιστοποίησης Διαμεσολαβητών	22
1.3.2.3 Διαπίστευση του Διαμεσολαβητή	22
1.3.3 Αμοιβή διαμεσολαβητή	23
1.3.4 Κώδικας δεοντολογίας διαμεσολαβητή(Κωνσταντίνος Ρίζος,)	24
1.3.5 Θεμελιώδεις αξίες του Διαμεσολαβητή	25
1.3.6 Το πρακτικό του διαμεσολαβητή	28
1.4 Ποιος είναι ο ρόλος του πληρεξούσιου δικηγόρου στη διαμεσολάβηση	29
1.5 Πώς διεξάγεται η διαμεσολάβηση?	30
1.6 Πρότυπα μοντέλα διεξαγωγής της διαμεσολάβησης(Jacques Salzer)	34
1.6.1 Μοντέλο Α	35
1.6.2 Μοντέλο Β	35
1.6.3 Μοντέλο Γ	36
1.7 Περιπτώσεις προσφυγής στην διαμεσολάβηση	37
1.8 Απόρρητο και εμπιστευτικότητα της διαμεσολάβησης	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ	40
ΑΛΛΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ	40
2.1 Εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης διαφορών στο ελληνικό δίκαιο	40
2.2 Διαφορά της διαμεσολάβησης από άλλες μορφές επίλυσης διαφορών	41
2.2.1 Διάκριση από διαιτησία	41
2.2.2 Διάκριση από μεσολάβηση	41
2.2.3 Διάκριση από τη συμφιλίωση	42
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ	43

ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΣΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ	43
3.1 Το Ελληνικό Κέντρο Διαμεσολάβησης και Διαιτησίας	43
3.2 Οδηγία 2008/52/ ΕΚΝ	44
3.3 Νόμος 3898/2010(ΦΕΚ τ.Α΄ αρ. φ. 211/16-12-2010)	46
3.4 ΝΟΜΟΣ 4254/2014(ΦΕΚ τ.Α΄ αρ. φ. 85/7-4-2014).....	51
3.5 Νόμος 3896/2010 “Νόμος Κατσέλη.	51
3.6 Παράδειγμα Διαμεσολάβησης για την ιατρική φροντίδα.....	52
3.6.1 Η βιοηθική διαμεσολάβηση	52
3.7 Προϋποθέσεις επιτυχημένης διαμεσολάβησης στην Ελλάδα	53
Επίλογος.....	55
Αναφορές	56
Βιβλιογραφία	56
Ηλεκτρονικές πηγές	57

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

¹Στις ανθρώπινες σχέσεις καθημερινά παρουσιάζονται διαφορές στην επιχειρηματική δραστηριότητα και σε κάθε πτυχή της ζωής . Η διαπραγμάτευση βοηθούσε πάντα στην εύρεση συμφωνίας και είναι ένα σπουδαίο κομμάτι της κοινωνίας μας και των ανθρωπίνων σχέσεων.

Σε αυτήν δυο ή περισσότερα άτομα κάνουν διάλογο καθώς οι ανάγκες ή επιδιώξεις τους ,τους φέρνουν σε αντίθεση ,και εντέλει αν γίνει σωστά, βρίσκουν μια χρυσή τομή που θα εξυπηρετεί και τους δυο.²

Οπότε όταν λέμε διαπραγμάτευση εννοούμε την συζήτηση μεταξύ δυο μερών με ήρεμη μορφή(πολιτισμένο διάλογο),ή ακόμη με πιο επιθετική μορφή , (απειλές),με σκοπό να λυθεί το πρόβλημά τους και να συμφωνήσουν μεταξύ τους.

Είναι δυνατόν να μην πετύχει σωστά η διαπραγμάτευση .Σε περίπτωση που άτομα φοβούνται να διαπραγματευτούν ή δεν γνωρίζουν πώς θα το κάνουν ,τους οδηγεί στην μη εκπλήρωση αυτών που αποσκοπούσαν εξ αρχής.

³Όταν μία διαπραγμάτευση έχει να κάνει με ένα συμβόλαιο , σύμφωνο ειρήνης ή ακόμα και διαμάχη μέσα σε οικογένεια , οι αντίπαλοι επιχειρηματολογούν πάνω σε αυτά που απαιτούν δηλώνοντας την θέση τους κάθε φορά προσπαθώντας να φτάσουν σε ένα συμβιβασμό (διαπραγμάτευση θέσεων). Αυτή η μορφή

---

¹ Νικολόπουλος, Α. (2009). Μόνος εναντίον όλων. Η στρατηγική των διαπραγματεύσεων. Εκδόσεις Πατάκη

² Μιχιώτης , Σ. (2007) (MSC , Οργανωσιακός σύμβουλος, Τεχνικές Διαπραγματεύσεων .Εκπαιδευτικό υλικό εκδοθέν από το ΙΝΕΠ του ΕΚΔΔΑ σελ 1

³ Fisher, R. and Uri, W . (1999) . Getting to yes . Negotiating an agreement without giving in . Bruce Patton σελ 2-8

διαπραγμάτευσης δεν θεωρείται η πιο αποτελεσματική για φιλικό συμβιβασμό, γιατί δεν δίνουν βάση στην ικανοποίηση των βασικών αναγκών, αλλά στις θέσεις τους.

Η διαπραγμάτευση υιοθετώντας ⁴ ακραίες θέσεις περιλαμβάνει άσκηση απειλών και βίας (ψυχολογικής, κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής, ή ακόμη και στρατιωτικής). Εδώ οι αντίπαλοι δεν αναζητούν έναν συμβιβασμό όπου θα κερδίζουν όλοι αλλά κοιτάζουν πως θα τους αποφέρει όσο το δυνατόν μεγαλύτερο προσωπικό όφελος. Βέβαια έχει διατυπωθεί στην συνείδηση του σύγχρονου ανθρώπου πως η υποστήριξη, στο μέγιστο βαθμό της θέσης του ο καθένας, θα αποφέρει όλο και περισσότερο προσωπικό όφελος. Ξεχνάμε όμως, πως στην πραγματικότητα, η υιοθέτηση μιας λογικής όπου θα κερδίζουν όλοι, πρέπει να είναι η νοοτροπία που θα χρησιμοποιηθεί για αποκόμιση της βέλτιστης απόδοσης σε μία διαφορά. Το ενδιαφέρον απέναντι στο αντίπαλο μέρος τελικά, μπορεί να αποφέρει έναν πιθανό μελλοντικό συνεργάτη. Και αυτό το βλέπουμε και σε επίπεδο Διασυννοριακό.

Σήμερα οι διαπραγματεύσεις, και συγκεκριμένα στην χώρα μας, συμβαίνουν καθημερινά. Έχουμε διαπραγματεύσεις με το Διεθνές Νομισματικό Σύστημα και την Ευρώπη για την διατήρηση της ρευστότητας της χώρας μας σε ισορροπία, διαπραγματεύσεις με βάση την εθνική μας κληρονομιά, παραδείγματος χάρη, η προσπάθεια να επιστραφούν τα Ελγίνεια μάρμαρα πίσω στην Ακρόπολη όπου ανήκουν δικαιωματικά, βέβαια μέχρι τώρα δεν έχει πετύχει αφού δεν έχει συναφθεί μια πετυχημένη συμφωνία. Η διαπραγμάτευση με τα ΣΚΟΠΙΑ για την μετονομασία της σε Μακεδονία, η οποία διαφωνία ξεκίνησε από το 1991, που είναι το έτος ανεξαρτησίας της Πρώην Γιουγκοσλαβικής δημοκρατίας Μακεδονίας, ή σε συντομογραφία Π.Γ.Δ.Μ. διότι δημιουργούσε σύγχυση με το συνώνυμο γεωγραφικό διαμέρισμα της Ελλάδας, σε επίπεδο πολιτιστικής κληρονομιάς.

---

⁴ Μιχιώτης, Σ. (2007) (MSC, Οργανωσιακός σύμβουλος, Τεχνικές Διαπραγματεύσεων. Εκπαιδευτικό υλικό εκδοθέν από το ΙΝΕΠ του ΕΚΔΔΑ σελ 9

⁵«Σημαντικό στοιχείο στη διαπραγματευτική διαδικασία είναι η διαπραγματευτική ισχύς των δυο πλευρών, δηλαδή η ικανότητα τους να επηρεάσουν η μια την άλλη με τη χρήση διαφόρων τεχνικών, όπως η ανταμοιβή, ο εξαναγκασμός κτλ. Η διαπραγματευτική ισχύς μπορεί να είναι α) προσωπική ισχύς, β) ισχύς λόγω θέσεως και γ) ισχύς λόγω σχέσεων , .(Μιχιώτης 2007) η οποία ισχύς-Δύναμη χρησιμοποιείται για να επιτευχθεί η επιθυμητή αλλαγή στη συμπεριφορά κάποιου» (Νικολόπουλος ,2009)

⁶Οι διαπραγματεύσεις ξεκινούν με στόχο την επίλυση κάποιας διαφοράς που έχει αντίκτυπο σε μια μερίδα κοινωνικού συνόλου ,που μπορεί να είναι από δυο άτομα μέχρι και χώρες. Πέρα από διπλωματικό επίπεδο, που αναφέρθηκε και παραπάνω ,μπορεί να πραγματοποιείται είτε μεταξύ ατόμων σε μια κοινωνία , ή και μεταξύ εταιριών που θέλουν να συνάψουν μια επιχειρηματική συμφωνία και συνεργασία, αντιμετώπιση μιας καθυστέρησης αποπληρωμής ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων , αντιμετώπιση ανταγωνισμού , ή και μεταξύ εταιριών με οργανισμούς που δεν αποσκοπούν σε κέρδος ,αλλά που λειτουργούν για την προστασία του περιβάλλοντος και της βελτίωσης της κοινωνίας ,παραδείγματος χάρη οργανισμών που διαπραγματεύονται με τις επιχειρήσεις, για να μην αντλούν τα κατάλοιπά τους (οικολογικά ζητήματα).

Παρακάτω δίνονται και άλλα παραδείγματα πολυσύχναστων διαπραγματεύσεων (Μιχιώτης 2007).⁷

---

⁵ Μιχιώτης , Σ. (2007) (MSC , Οργανωσιακός σύμβουλος, Τεχνικές Διαπραγματεύσεων .Εκπαιδευτικό υλικό εκδοθέν από το ΙΝΕΠ του ΕΚΔΔΑ σελ 8

⁶ Νικολόπουλος, Α. (2009). Μόνος εναντίον όλων. Η στρατηγική των διαπραγματεύσεων. Εκδόσεις Πατάκη

⁷ Μιχιώτης , Σ. (2007) (MSC , Οργανωσιακός σύμβουλος, Τεχνικές Διαπραγματεύσεων .Εκπαιδευτικό υλικό εκδοθέν από το ΙΝΕΠ του ΕΚΔΔΑ σελ 1

- ❖ Οι αγοραπωλησίες , ή κληρονομιά περιουσιακών στοιχείων , όπως είναι ένα οικόπεδο, μια κατοικία, ένα μεταφορικό μέσο κτλ
- ❖ Οι αγοραπωλησία προϊόντων και υπηρεσιών από/προς επιχείρηση , καταναλωτή /οργανισμό.
- ❖ Η ανάληψη ή κατανομή καθηκόντων από στελέχη μιας επιχείρησης σε εργαζόμενους,
- ❖ Η διαπραγμάτευση για την αμοιβή ενός εργαζομένου από τον εργοδότη, ή για ένα έργο από μια σύμβαση.
- ❖ Η συνεννόηση μεταξύ μελών μιας οικογένειας για την κατανομή των οικογενειακών υποχρεώσεων , σε περίπτωση διαζυγίου για την επιμέλεια τέκνων , και μοίρασμα περιουσίας .
- ❖ Διαπραγμάτευση για την λήψη ενός δανείου ,από τράπεζα σε ιδιώτη ,επιχείρηση , άλλη τράπεζα και σε διακρατικό επίπεδο , για το συνολικό ποσό ,ύψος επιτοκίου , χρόνος αποπληρωμής δανείου ή τακτικότητα των πληρωμών.
- ❖ Για τον σχεδιασμό και την χρηματοδότηση επενδυτικών έργων ,
- ❖ Η επίλυση διαφορών ενός κλάδου ή μιας κοινότητας ή χώρας
- ❖ Η επίλυση διαφορών γενικά σε επίπεδο οικονομικό, εδαφικό ακόμα και για να προληφθούν πόλεμοι .

Με άλλα λόγια, μια διαπραγμάτευση γίνεται προκειμένου να επιτευχθεί η διευκόλυνση ενός ατόμου, μιας ομάδας ατόμων, μιας κοινότητας, ενός οργανισμού ή ακόμα και μιας χώρας.

⁸Σύμφωνα με τον Μιχιώτη , υπάρχουν τρεις βασικές διαπραγματευτικές προσεγγίσεις που χρησιμοποιούνται από τους εκτελεστές του έργου.

- ❖ (Win-win διαπραγμάτευση) Με βάση αυτήν και τα δύο αντιπαρατιθέμενα μέλη αισθάνονται πως έχουν αποκομίσει τα μέγιστα δυνατά. Διαπραγμάτευση win – win είναι και η Διαμεσολάβηση.
- ❖ (Win-Lose διαπραγμάτευση) Συνήθως αυτή η προσέγγιση , έχει να κάνει με την διαπραγμάτευση τιμής σε ένα περιουσιακό στοιχείο , π.χ. οικόπεδο , κτήριο, αυτοκίνητο. Εδώ κανένας από τα διαπραγματευόμενα μέρη, δεν ενδιαφέρεται παρά μόνο να κερδίσει όσο το δυνατόν παραπάνω και ο άλλος να βγει χαμένος .
- ❖ (Lose-Lose διαπραγμάτευση) Εδώ κανένας από τα δύο μέρη δεν καταφέρνει να κερδίσει αυτό που περίμενε. Ίσως να φταίει η λάθος προσέγγιση από τον διαπραγματευτή , ή η “ξεροκεφαλιά” των μερών που δεν δίνουν καθόλου διαπραγματευτικό χώρο.

Εάν θέλει ο Διαπραγματευτής να αποδώσει την βέλτιστη επιτυχία στην διαδικασία , θα πρέπει να παρατηρεί και να εντοπίζει όλα τα σημεία “κλειδιά”, που θα μπορούσε να είναι εμφανή , ακόμη και αυτά που δεν εντοπίζονται εύκολα (συναισθηματικούς λόγους).Βέβαια έχει και ο Διαπραγματευτής δικούς του στόχους να πετύχει .Για παράδειγμα , να πετύχει στην διαδικασία για να αποδώσει στο όνομά του διακρίσεις.

⁹Η προσέγγιση «win – win», θεωρεί τα άτομα που έχουν μια διαφορά ,”εταίρους” της διαπραγματευτικής διαδικασίας και τους κατευθύνει ώστε να βρουν μια κοινή λύση

---

⁸ Μιχιώτης , Σ. (2007) Τεχνικές Διαπραγματεύσεων .Εκπαιδευτικό υλικό εκδοθέν από το ΙΝΕΠ του ΕΚΔΔΑ σελ3,6

(Μιχιώτης,2007). Η προσέγγιση αυτή ξεκινά από την παραδοχή ότι όταν κάποιος νιώθει πως τον απειλούν, αναπτύσσεται ο φόβος σαν μηχανισμός άμυνας και τα άτομα μεταξύ τους δεν είναι ανοιχτά σε προτάσεις. Λόγω αυτού του διαχωρισμού , τα μέλη απευθύνονται σε τρίτο άτομο με την ιδιότητα μεσολαβητή για να τους υποστηρίξει.

Ο ρόλος του διαμεσολαβητή είναι ιδιαίτερα κρίσιμος, καθώς θα πρέπει να μετατρέψει αυτή την κατάσταση αντιπαλότητας σε μια συνεργατική κατάσταση, όπου όλοι θα θέλουν το κέρδος, κάτι το οποίο επιτυγχάνεται με την εστίαση στις πραγματικές ανάγκες .¹⁰Επίσης, αυτή η προσέγγιση έγκειται στο γεγονός ότι αναγνωρίζει τις διαφορές των ατόμων και αποζητά τη συμμετοχική προσπάθεια τους, έτσι ώστε να προσαρμόσουν τις θέσεις τους στις πραγματικές πληροφορίες και ανάγκες.

Τα αποτελέσματα όπου όλοι είναι κερδισμένοι , πραγματοποιούνται με τις εναλλακτικές μορφές επίλυσης διαφορών που εξαιρετικό παράδειγμα είναι η διαμεσολάβηση, και για την οποία γίνεται και αυτή η εργασία .

¹¹Σε αυτό το σημείο, θα γίνει λόγος για την Ελλάδα η οποία ήταν από τις πρώτες χώρες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που υιοθέτησε τον θεσμό της διαμεσολάβησης. Με την ψήφιση του νόμου «Διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις» στις 9/12/2010, στο Ελληνικό δίκαιο ενσωματώθηκε η οδηγία 2008/52/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 2008 « για ορισμένα θέματα διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις ».

---

⁹ Μιχιώτης , Σ. (2007) (MSC , Οργανωσιακός σύμβουλος, Τεχνικές Διαπραγματεύσεων .Εκπαιδευτικό υλικό εκδοθέν από το ΙΝΕΠ του ΕΚΔΔΑ σελ 5

¹⁰ Μιχιώτης , Σ. (2007) (MSC , Οργανωσιακός σύμβουλος, Τεχνικές Διαπραγματεύσεων .Εκπαιδευτικό υλικό εκδοθέν από το ΙΝΕΠ του ΕΚΔΔΑ σελ 6

¹¹ Αναστασοπούλου, Ι. (2011) Η διαμεσολάβηση στις αστικές και εμπορικές διαφορές, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ σελ 293 άρθρο 1 & 4 3898/2010

Η διαμεσολάβηση θεσμοθετήθηκε στην Ελλάδα με την ψήφιση του νόμου 3898/2010, ο οποίος ενσωμάτωσε την Οδηγία 2008/52/ΕΚ της ΕΕ περί Διαμεσολάβησης.

Στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, τα «αντίπαλα» μέρη λαμβάνουν μέρος με τη θέλησή τους και μπορούν να αποχωρήσουν από αυτή οποιαδήποτε στιγμή το επιθυμούν. Συμμετέχουν οι εξής:¹² α) ο διαμεσολαβητής, β) τα «αντίπαλα» μέρη και γ) οι δικηγόροι που τα εκπροσωπούν.

¹³ Στην πραγματοποίηση της Διαμεσολάβησης, κατά την καταγραφή των προβλημάτων των μερών από τον διαμεσολαβητή, είναι δυνατόν να προληφθούν και να αντιμετωπιστούν πιθανά προβλήματα που θα παρουσιαστούν στο μέλλον. Αρκεί ο διαμεσολαβητής να μπορεί να τα προβλέψει, και αυτό εξαρτάται ιδιαίτερα από τις εμπειρίες και τις γνώσεις του.

¹⁴ Όπως στην Ελλάδα και γενικά στην Ευρώπη και στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, η Διαμεσολάβηση πραγματοποιείται από ένα τρίτο άτομο εξειδικευμένο στον συγκεκριμένο θεσμό, με κατάρτιση στην Νομική κατά προτίμηση, πχ δικηγόρο. Εκείνος με όποια μέθοδο κρίνει αναγκαία για να γίνει επιτυχής η εύρεση μιας κοινής συμφωνίας, ακολουθώντας πάντα τους Κώδικες Δεοντολογίας, θέλει να κάνει τα αντίπαλα μέρη να μιλήσουν ανοιχτά μεταξύ τους χωρίς ανησυχίες αναλύοντας ο καθένας το πώς αισθάνεται για την διαφορά, ώστε να κατανοήσει και η κάθε πλευρά την αφορμή της διαφωνίας. Έτσι αυτά θα μπορέσουν να αφήσουν πίσω τις εκάστοτε διαφορές αναζητώντας την βέλτιστη λύση από κοινού.

---

¹² Διαθέσιμο στην Ιστοσελίδα online dispute resolution Europe
<http://www.odreurope.com/el/yphresies/diamesolavhsh/giati-diameslavhsh/syxnes-erothseis>

¹³ Διαθέσιμο στην Ιστοσελίδα "δικαστήρια, διαμεσολάβηση, διαπραγματεύσεις"
http://www.avlogiari.gr/frontend/faq_single.php?aid=56&cid=37

¹⁴ Αναστασοπούλου, Ι. (2011) Η διαμεσολάβηση στις αστικές και εμπορικές διαφορές, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Πρόλογος

Ο λόγος που τα αντίδικα μέρη απευθύνονται στην Διαμεσολάβηση είναι η δυσκολία επικοινωνίας μεταξύ των διαδίκων , επειδή η σύγκρουση των συμφερόντων, τους καθοδηγεί να διατηρούν εχθρική και επιφυλακτική στάση .Η διαδικασία προσφέρει μεγάλο κέρδος , λόγο αμοιβαίας νίκης , και επειδή τους δίνεται η δυνατότητα να διεκδικήσουν από μόνοι τους τα δικαιώματά τους , στην τελική δεν βγαίνει κανένας αδικημένος και έτσι το συναισθηματικό κόστος ελαχιστοποιείται.

Η διαμεσολάβηση είναι μια σύντομη διαδικασία, η οποία δεν συνηθίζεται να ξεπερνάει τις δυο συναντήσεις και είναι πολύ οικονομικότερη από το να απευθυνθούν τα μέρη σε δικαστική δίκη. Η διαδικασία γίνεται σε ένα ουδέτερο περιβάλλον , και ο διαμεσολαβητής θεωρείται πάντα αμερόληπτος.

Συνεχώς η κοινωνία σε όλους τους τομείς της , αντιμετωπίζει ραγδαίες αλλαγές στο οικονομικό σύστημα, στην επικοινωνία , στις εργασιακές σχέσεις, στο θέμα επέκτασης των αγορών (π.χ μέσω παγκοσμιοποίησης) ,και έτσι απαιτείται και από το δικαστικό σύστημα να ακολουθήσει γρηγορότερο ρυθμό .Αυτός είναι άλλος ένας λόγος που θεωρείται τόσο σπουδαία η διαμεσολάβηση στην κοινωνία μας, καθώς το δικαστικό σύστημα από μόνο του αποδεικνύεται ανεπαρκές στο να προλαμβάνει τις υποθέσεις, οι οποίες μπορεί να καθυστερήσουν και χρόνια λόγω φόρτου.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να παρουσιάσουμε την εφαρμογή του θεσμού της διαμεσολάβησης τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα, ειδικά μετά την ψήφιση του Νόμου 3898/2010.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

1.1 Τι είναι η διαμεσολάβηση

¹⁵ «Η διαμεσολάβηση αποτελεί ένα εναλλακτικό σύστημα επίλυσης διαφορών μεταξύ δύο ή περισσότερων μερών με τη συμβολή ενός τρίτου αντικειμενικού προσώπου, το οποίο προσπαθεί να οδηγήσει τα μέρη σε επίτευξη συμφωνίας. Ο θεσμός της διαμεσολάβησης λειτουργεί επιτυχώς αρκετά χρόνια σε όλες σχεδόν τις χώρες της Αυστραλίας και της Αμερικής και συνιστά μια σύγχρονη αντίληψη επίλυσης μιας διαφοράς, που επιχειρείται από τα δυο αντιπαρατιθέμενα μέρη υπό την καθοδήγηση ενός ουδέτερου τρίτου προσώπου. »

¹⁶ Ο διαμεσολαβητής υποστηρίζει τα δυο εμπλεκόμενα μέρη κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων, ώστε αυτά να καταλήξουν σε μια κοινή λύση και απόφαση για το κοινό τους μέλλον, μέσω μιας εξώδικης διαδικασίας. ¹⁷

Η υπαγωγή στη διαμεσολάβηση γίνεται εκούσια , δηλαδή οικειοθελώς από τα αντιπαρατιθέμενα μέλη και επίσης διαθέτει το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό όπου το τρίτο άτομο, δεν παρεμβαίνει για να λάβει απόφαση για τους άμεσα εμπλεκόμενους, ούτε μπορεί να τα επηρεάσει με δικές του προτάσεις .Στην περίπτωση της συμβιβαστικής παρέμβασης του δικαστηρίου αυτά λείπουν.

---

¹⁵ Διαθέσιμο στην Ιστοσελίδα “Διαμεσολάβηση και Επιχειρήσεις”
<http://www.nikimmediation.gr/index.php/2014-05-21-12-51-20/item/25-2014-11-27-18-34-02>
ανακτήθηκε στις 16/5/2010

¹⁶ Διαθέσιμο στην Ιστοσελίδα “diamesolavisi.com”
http://www.diamesolavisi.com/index.php?option=com_content&view=article&id=86:2010-07-05-11-03-21&catid=1:latest-news&Itemid=73 Ανακτήθηκε στις 16/5/2015

¹⁸Λόγο εξειδίκευσης στην Νομική , ο δικηγόρος θεωρείται το πιο κατάλληλο άτομο για να διεξάγει αυτήν την ιδιαίτερη και λεπτή διαδικασία .Εκτός από τους δικηγόρους βέβαια, έχει αποδειχτεί επίσης, ότι η επαφή επιχειρηματιών στον θεσμό , τους επιτρέπει να αντιμετωπίζουν καλύτερα τον ανταγωνισμό και να βλέπουν εκ των προτέρων ένα πιθανό συνεργάτη, καθώς εκπαιδεύονται στον διάλογο και στην καλύτερη αντιμετώπιση των συγκρούσεων με τις τεχνικές της διαμεσολάβησης. Μαθαίνουν να αντιμετωπίζουν την εμπορική διαδικασία βλέποντάς την από διάφορες πιθανές οπτικές γωνίες.

Βασικός στόχος του Διαμεσολαβητή είναι να καθοδηγήσει τα εμπλεκόμενα μέρη σε μια λύση της μεταξύ τους διαφωνίας, μέσω εξειδικευμένου διαλόγου και με τη χρήση ερωτημάτων, τα οποία θα δείξουν πώς βλέπει το κοινό πρόβλημα το κάθε μέρος ξεχωριστά ώστε να μπορέσουν να φτάσουν στη κοινή λύση.

Ο διαμεσολαβητής λειτουργεί σαν μεσάζοντας στην επίλυση της διαφωνίας μεταξύ των μερών και όχι σαν δικαστής τους. Στόχος του είναι να τους καθοδηγήσει σε λύσεις τις οποίες θα μπορούν τα μέλη να ακολουθήσουν. Τα μέρη είναι ενεργητικοί στην διαδικασία της διαμεσολάβησης, κάτι το οποίο την κάνει διαφορετική από τη διαδικασία του δικαστηρίου, αφού εκεί περισσότερο παρακολουθούν την διαδικασία καθώς οι δικηγόροι δραστηριοποιούνται.

Όπως είπαμε και παραπάνω , ο διαμεσολαβητής είναι δικηγόρος ή δικαστικός , με κάποιες εξαιρέσεις (π.χ. στο εξωτερικό , ή ο διαμεσολαβητής που έχει αναλάβει υπόθεση σε διασυνοριακό επίπεδο) ,πρέπει να έχει εξειδίκευση (πτυχίο) Νομικής , αλλά και πέρα από αυτό και να έχει υψηλές ικανότητες επικοινωνίας , και να έχει

---

¹⁸ Αναστασοπούλου, Ι. (2011) Η διαμεσολάβηση στις αστικές και εμπορικές διαφορές, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ σελ.

καταρτιστεί με ικανότητες ,που έχει λάβει από εκπαίδευση στο Κέντρο Διαμεσολάβησης και Διαιτησίας ,μέσω σεμιναρίων.

Μια διαμεσολάβηση μπορεί να διαρκέσει από ώρες μέχρι και κάποιες ημέρες. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό, αν συγκριθεί με την χρονική διάρκεια που μπορεί να έχει μια ένδικη διαμάχη, και ιδιαίτερα στην Ελλάδα, όπου κάτι τέτοιο μπορεί να διαρκέσει από μήνες έως και χρόνια.

Τέλος, σε περίπτωση επιτυχημένης λήξης της διαμεσολάβησης, εάν θέλουν τα μέρη,είναι δυνατό να εκδοθεί πρακτικό το οποίο κατατίθεται από τον διαμεσολαβητή στο Μονομελές Πρωτοδικείο της περιφέρειας όπου πραγματοποιήθηκε η Διαμεσολάβηση (σύμφωνα με το άρθρο 9 του Ν. 3898/2010).

¹⁹Τα χαρακτηριστικά της διαμεσολάβησης είναι τα εξής:

- α) οικειοθελής χαρακτήρας της συμμετοχής στη διαδικασία της διαμεσολάβησης .
- β) αμεροληψία του Διαμεσολαβητή.
- γ) ταχύτητα της διαδικασίας
- δ) εμπιστευτικότητα που διέπει τη διαδικασία.

1.2 Ο θεσμός της διαμεσολάβησης ιστορικά

²⁰ Στην Ελλάδα, και συγκεκριμένα στην Κρήτη, υπάρχει εδώ και αιώνες ο θεσμός του «Σασμού».

---

¹⁹ Διαθέσιμα στην Ιστοσελίδα “Διαμεσολάβηση (mediation)”
http://www.sdee.org.gr/files/Fotis_Kotsis.pdf σελ 3 Ανακτήθηκε στις 16-5-2015

²⁰ Αναστασοπούλου, Ι. (2011) Η διαμεσολάβηση στις αστικές και εμπορικές

Η λέξη σασμός προέρχεται από το ρήμα «σιάχνω» που σημαίνει «φτιάχνω». Ο λεγόμενος «σάστης», συνήθως είναι ένας από τους γεροντότερους και σοφότερους της κάθε τοπικής κοινωνίας, ο οποίος αναλαμβάνει την ευθύνη να εκλογικεύσει και να συμφιλιώσει τα δύο αντίπαλα μέρη πριν οδηγηθούν σε ακραίες συμπεριφορές, που σχεδόν πάντα ιδιαίτερα κατά το παρελθόν κατέληγαν σε βεντέτες και «ανταλλαγή πυρών».

Ο «σάστης» εύρισκε άτομα, τα οποία είχαν σχέση οικογενειακή με τα εμπλεκόμενα μέρη αλλά δεν συμμετείχαν στην διαφορά και όχι άμεσα τους ίδιους. Κυκλοφορούσε την νύχτα και έβρισκε πληροφορίες από συγγενείς και γνωστούς των εμπλεκόμενων μερών, οι οποίες είχαν να κάνουν με τις συνήθειές τους, την νοοτροπία, τις πρακτικές, και τέλος τον λόγο ύπαρξης της σύγκρουσης μεταξύ τους. Με αυτήν την έρευνα έβρισκε μια λύση στο πώς θα μπορούσε να τους συμφιλιώσει. Εφόσον την έβρισκε, πλησίαζε τις οικογένειες και με συζητήσεις, συνεχείς πιέσεις και οποιαδήποτε άλλη μέθοδο θεωρούσε αναγκαία, έφερνε εις πέρας το έργο του. Συνήθως, η διαφορά επιλυόταν με την τέλεση κάποιου γάμου, ή με κλοπή της νύφης, που ήταν συνεννοημένο εκ των προτέρων. Με τον τρόπο αυτό αντιμετωπιζόταν οι βεντέτες που μπορεί να κρατούσαν και χρόνια μεταξύ των οικογενειών.

Με τη σημερινή της μορφή, βέβαια, η διαμεσολάβηση εμφανίστηκε στις ΗΠΑ στα μέσα του 20^{ου} αιώνα και στην Ευρώπη εμφανίστηκε πρώτα στην Αγγλία, από την οποία άρχισε να εξαπλώνεται με δειλά βήματα και στην υπόλοιπη Ευρώπη.

²¹Εδώ μας ενδιαφέρει να κάνουμε μια αναδρομή στον πρόσφατο παρελθόν για να δούμε από πότε, ουσιαστικά, έχουμε διαμεσολάβηση στην χώρα μας. Ωραίο παράδειγμα μπορεί να είναι το άρθρο 214^α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (ή αλλιώς ΚΠολΔ σε συντομογραφία) που μοιάζει αρκετά με την σύγχρονη διαμεσολάβηση καθώς επιτρέπει στους διαδίκους να συναντηθούν μεταξύ τους .Η συνάντηση πρέπει να περιλαμβάνει τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους ,και σε περίπτωση που το θεωρούσαν αναγκαίο να καλέσουν και ένα τρίτο άτομο με την ιδιότητα του εμπειρογνώμονα πάνω στην εκάστοτε διαφορά .

«Το άρθρο αυτό, πρότεινε ο Πρόεδρος Αρείου Πάγου Στέφανος Ματθίας. Το άρθρο αυτό εισήχθη με την διάταξη του άρθρου 1 του νόμου 2298/1995, που αργότερα καταργήθηκε με την διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 6 του Ν 2479/1997 και αντικατεστάθη με άλλον νόμο που άρχισε να εφαρμόζεται το 2000»

«Η διάταξη της Διαμεσολάβησης ως το 2010 παρέμενε ουσιαστικά ανενεργή αφού σχεδόν πάντα συντασσόταν πρακτικό δίχως να έχει γίνει προσπάθεια να επιλυθεί καμία διαφορά, το οποίο επιβεβαιωνόταν και εγγράφως στο πρακτικό.»
.(Αναστασοπούλου 2011)

Οι Βουλευτές της Ελληνικής Βουλής είδαν ότι ο θεσμός της διαμεσολάβησης θα είχε θετικό αντίκτυπο στο ελληνικό δικαστικό σύστημα και την ελληνική κοινωνία, διότι αφενός θα μείωνε τον έντονο φόρτο εργασίας που έπνιγε τα ελληνικά δικαστήρια και αφετέρου θα βοηθούσε και τους πολίτες οι οποίοι θα γλιτώνανε έξοδα χρηματικά και επίσης πάρα πολύ χρόνο. Μόνο που θα έπρεπε να διοργανωθεί με σωστά πρότυπα και υποδομή, να περάσει σαν ιδεολογία στους πολίτες και σπουδαιότερα, να διοργανωθεί από μια άλλη οργάνωση του δικαστικού σώματος με την συνεργασία

---

²¹ Αναστασοπούλου, Ι. (2011) Η διαμεσολάβηση στις αστικές και εμπορικές διαφορές, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ σελ1-3

δικηγορικών συλλόγων. Η πραγματικότητα είναι ότι λόγω κόστους και καθυστέρησης και πολλές φορές και λόγω διαφθοράς, οι Έλληνες φοβούνται να αναζητήσουν την δικαιοσύνη από τα ελληνικά δικαστήρια.

Παρακάτω έχουμε στατιστικά παραδείγματα πρωτοδικείων²² όπου πραγματοποιήθηκαν εξώδικοι συμβιβασμοί από το 2000 μέχρι το 2006. Βέβαια βλέπουμε ότι χάρη στον ανταγωνιστικό χαρακτήρα των Ελλήνων και επίσης στην αποτυχία προώθησης του θεσμού σαν βέλτιστη λύση απόδοσης δικαιοσύνης, δεν υπήρξε μεγάλη χρήση τους. (Αναστασοπούλου,2010)

«Συγκεκριμένα, στην Αθήνα από το 2001 έως και τον Μάιο του 2006 εκδόθηκαν 42.153 αποφάσεις του Πολυμελούς Πρωτοδικείου και συμβιβασμοί από τις οποίες ήταν εξώδικοι και επικυρώθηκαν δικαστικά μόνο οι 1.123, δηλαδή ένα ποσοστό της τάξης του 2,66%» (άρθρο κ.Ζέρβα που δημοσιεύθηκε στην Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία 28/05/2006). Στο Πρωτοδικείο της Θεσσαλονίκης οι υποθέσεις που λύθηκαν με συμβιβασμό δεν ξεπερνούσαν το ποσοστό υποθέσεων της τάξης του 3-4%. (σύμφωνα με έρευνα κ. Αποστόλου Άνθιμου ,Δικηγόρου Θεσσαλονίκης).

«Ακόμη, στο Πρωτοδικείο Ηρακλείου δεν είχε αποδώσει ο θεσμός. Το 2001 εξεδόθησαν 557 αποφάσεις και επιλύθηκαν εξωδίκως μόλις οι 17, το 2002 εξεδόθησαν 262 και επιλύθηκαν εξωδίκως οι 26, το 2003 εξεδόθησαν 432 και επιλύθηκαν εξωδίκως οι 34, το 2004 εξεδόθησαν 509 και επιλύθηκαν εξωδίκως οι 31, το 2005 518 αποφάσεις εξεδόθησαν για να επιλυθούν εξωδίκως οι 47, και από το 2006 μέχρι σήμερα εξεδόθησαν 408 με αποτέλεσμα να επιλυθούν οι 62 εξωδίκως (έρευνα κ. Γιώργου Γιαχνάκη ,Δικηγόρου Ηρακλείου)».

---

²² Αναστασοπούλου, Ι. (2011) Η διαμεσολάβηση στις αστικές και εμπορικές διαφορές, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ σελ 3

1.3 Ο Ρόλος του Διαμεσολαβητή

1.3.1 Ορισμός του διαμεσολαβητή

²³ Διαμεσολαβητής θεωρείται ένα τρίτο , αντικειμενικό άτομο που θα διεξάγει την διαμεσολάβηση ,με τρόπο αποδοτικό και κατάλληλο ώστε να επιτευχθεί λύση. Πρέπει να είναι πάντα αμερόληπτος (εδάφιο γ΄ του άρθρου 4 του Ν. 3898/2010)

Την διαμεσολάβηση μπορούν να την εκτελέσουν μόνο απόφοιτοι νομικής ,δηλαδή δικηγόροι ή και δικαστές. Βέβαια ,λόγω του φόρτου εργασίας των τελευταίων στα δικαστήρια, συνήθως εφόσον μπουν στην σύνταξη, αναλαμβάνουν διαμεσολαβήσεις ²⁴(Αναστασοπούλου, 2011). ²⁵

«Η επιλογή τους γίνεται από τα εμπλεκόμενα μέρη, διαλέγοντάς τους από τον Δημόσιο κατάλογο Διαπιστευμένων Διαμεσολαβητών του υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, τον λεγόμενο πίνακα Διαμεσολαβητών.»

²⁶Αν και στο εξωτερικό δεν είναι υποχρεωτικό ο διαμεσολαβητής να είναι πτυχιούχος νομικής σχολής, στην Ελλάδα ο Ν. 3898/2010 επιβάλλει ο υπεύθυνος να πραγματοποιήσει την διαδικασία να είναι πτυχιούχος Νομικής ,δηλαδή δικηγόρος και ακόμη καλύτερα δικαστής συνταξιούχος διότι ο τελευταίος θεωρείται πως ακολουθεί πιο αυστηρά του κώδικες δεοντολογίας . Αντίθετα, στην Γερμανία προτιμάνε τους δικαστές διότι ακολουθούν πιο αυστηρά τους Κώδικες Δεοντολογίας. (Αναστασοπούλου,2011).

---

²³ Αναστασοπούλου, Ι. (2011) Η διαμεσολάβηση στις αστικές και εμπορικές διαφορές, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ σελ294

²⁴ Αναστασοπούλου, Ι. (2011) Η διαμεσολάβηση στις αστικές και εμπορικές διαφορές, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ σελ 43

²⁵ Ηλεκτρονικά διαθέσιμη στο http://www.avlogiari.gr/frontend/faq_single.php?aid=283&cid=37
Δικαστήρια , διαμεσολάβηση , διαπραγματεύσεις.

²⁶ Αναστασοπούλου, Ι. (2011) Η διαμεσολάβηση στις αστικές και εμπορικές διαφορές, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ σελ 43

1.3.2.1 Εκπαίδευση και δεξιότητες διαμεσολαβητή

Η Διεθνής πρακτική έχει επιβεβαιώσει ότι καλύτερος διαμεσολαβητής γίνεται εκείνος που έχει λάβει νομική εκπαίδευση και συγκεκριμένα οι συνταξιούχοι δικαστές ή και οι δικηγόροι. Οι διαμεσολαβητές πρέπει να συμπληρώσουν συνολικό χρόνο εκπαίδευσης τουλάχιστον 200 ώρες για να θεωρηθεί ότι είναι καταρτισμένος καταλλήλως. Η Αυστρία και η Γερμανία ακολουθούν αυτό το αυστηρό σύστημα των 200 ωρών. Αντίθετα η Νομοθεσία στην Φιλανδία απαιτεί μόνο 22 ώρες εκπαίδευσης, που όμως δεν θεωρούνται αρκετές και σχεδόν πάντα ξεπερνούν τις 40 συνολικά.²⁷ (Αναστασοπούλου, 2011)

²⁸ Η εκπαίδευση των διαμεσολαβητών, σύμφωνα με το Π.Δ. 123/2011 στην Ελλάδα, πραγματοποιείται από φορείς κατάρτισης μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που προτείνουν τουλάχιστον ένας δικηγορικός σύλλογος και τουλάχιστον ένα από τα Επιμελητήρια της Ελλάδος, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 του Νόμου 3898/2010.

²⁹ Απαιτεί από τους υποψήφιους διαμεσολαβητές να εκπαιδευτούν για ελάχιστο χρονικό όριο 40 ώρες 'βασική εκπαίδευση'. Οι φορείς κατάρτισης απαιτούν και μετεκπαίδευση κάθε δύο χρόνια, τουλάχιστον για 10 ώρες. (Άρθρο 4, Π.Δ.123/2011).

«Σήμερα υπάρχουν τέσσερις φορείς κατάρτισης Διαμεσολαβητών, οι οποίοι είναι οι εξής (Κωτσής):

α) το Ινστιτούτο κατάρτισης Διαμεσολαβητών Θεσσαλονίκης

β) το Κέντρο Διαμεσολάβησης Πειραιά και

---

²⁷ Αναστασοπούλου, Ι. (2011) Η διαμεσολάβηση στις αστικές και εμπορικές διαφορές, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ σελ 43

²⁸ Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα http://www.sdee.org.gr/files/Fotis_Kotsis.pdf
Διαμεσολάβηση ("mediation") του Φώτη Κωτσή.

Σελ 11-12

²⁹ Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα 'business solution' http://www.business-solution.com.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=2430&lang=el
Ανακτήθηκε στις 18/5/2015

γ) το Αθηναϊκό Κέντρο Κατάρτισης και Εκπαίδευσης Διαμεσολαβητών - Προμηθέας.

Δ) Ινστιτούτο Κατάρτισης Διαμεσολαβητών Λάρισας».

Οι φορείς αναλαμβάνουν και έχουν την ευθύνη να εκπαιδεύσουν τα άτομα που ενδιαφέρονται να πιστοποιηθούν ως διαμεσολαβητές. Η διαπίστευσή τους έπειτα, γίνεται από επιτροπή του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

³⁰Το παράβολο που πληρώνεται για το δημόσιο έτσι ώστε να λάβουν άδεια ίδρυσης οι φορείς κατάρτισης διαμεσολαβητών, είναι 1500 ευρώ (Υ.Α 85485/2012).

Πέρα από την εξειδικευμένη εκπαίδευση του διαμεσολαβητή στην Νομική, πρέπει παρακολουθήσει και μαθήματα ψυχολογίας ώστε να μπορεί να <<διαβάζει>> την γλώσσα του σώματος των υποψήφιων συμμετασχόντων στην διαδικασία της διαμεσολάβησης και να έχει εκπαιδευτεί και στις Διαπραγματεύσεις. Ο διαμεσολαβητής πρέπει να χαρακτηρίζεται από λακωνικότητα και εχεμύθεια.

³¹Ο Διαμεσολαβητής πρέπει να μπορεί να αποφορτίζει την ατμόσφαιρα στην αίθουσα πραγματοποίησης της διαμεσολάβησης, να μπορεί να βλέπει τα προβλήματα από όλες τις αντίπαλες σκοπιές, να τους ενθαρρύνει να μιλάνε μεταξύ τους με πολιτισμένο, δίχως προσβολές διάλογο και να τους θέτει τις κατάλληλες ερωτήσεις έτσι ώστε να τους καθοδηγήσει βήμα-βήμα στην κοινή λύση του προβλήματός που θα αποφέρει τα μέγιστα και στις δύο πλευρές. Επειδή είναι δικηγόρος, έχει εξειδικευτεί στην πειθώ. Η

---

³⁰ Διαθέσιμο στην Ιστοσελίδα 'Δικαστήρια, Διαμεσολάβηση, Διαπραγματεύσεις' <http://www.avlogiari.gr/frontend/article.php?aid=228&cid=44>

³¹ Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα "Δικαστήρια, Διαμεσολάβηση, διαπραγματεύσεις" [.http://www.avlogiari.gr/frontend/faq_single.php?aid=237&cid=37](http://www.avlogiari.gr/frontend/faq_single.php?aid=237&cid=37)

πειθώ είναι χρήσιμη μόνο στο σημείο όπου μπορεί να πείθει τα μέλη να μην αμφισβητούν την αξιοπιστία και το ήθος του ίδιου. Πέρα από αυτό, δεν πρέπει να την χρησιμοποιεί στην διαμεσολάβηση γιατί εδώ η άποψή του δεν πρέπει να μεταφέρεται καν στα αντίπαλα μέρη. Πρέπει να αφήνει τα μέρη να αποφασίζουν μόνα τους να μένει δηλαδή ουδέτερος.

1.3.2.2 Φορέας πιστοποίησης Διαμεσολαβητών³²

Ο φορέας πιστοποίησης περιλαμβάνει μια επιτροπή ,η οποία είναι υπεύθυνη για την πιστοποίηση των διαμεσολαβητών ,και ελέγχει αν οι διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές ακολουθούν πιστά τον κώδικα Δεοντολογίας .Αν δεν το κάνουν , εισηγείται στον Υπουργό Δικαιοσύνης ,Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για κυρώσεις. Ελέγχει επίσης για την σωστή λειτουργία των φορέων κατάρτισης διαμεσολαβητών.

Η επιτροπή περιλαμβάνει τον πρόεδρο , τα κυρίως μέλη και τους αναπληρωτές. Οι 2 είναι δικηγόροι και οι 3 διαμεσολαβητές

Η πιστοποίηση διαμεσολαβητών γίνεται με εξετάσεις από δύο μέλη της επιτροπής ,που διαλέγει ο πρόεδρος και ένας δικαστικός λειτουργός που θα είναι επικεφαλής εκείνης της διμελούς επιτροπής .Η προκαταβολή εξετάσεων για υποψήφιους διαμεσολαβητές είναι 300 ευρώ (Υ.Α.85485/2012)³³.

1.3.2.3 Διαπίστευση του Διαμεσολαβητή³⁴

Σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν.3898/2010, υπεύθυνο για την διαπίστευση του διαμεσολαβητή είναι το τμήμα Δικηγορικού Λειτουργήματος και Δικαστικών Επιμελητών . Αυτό ανήκει στην Γενική Διεύθυνση Διοίκησης Δικαιοσύνης του Υπουργείου Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Αναλαμβάνει τις διοικητικές πράξεις και φτιάχνει τα πινάκια που περιλαμβάνουν όλους τους διαμεσολαβητές και τους φορείς κατάρτισης. Τα μοιράζει στα δικαστήρια.

---

³² Αναστασοπούλου, Ι. (2011) Η διαμεσολάβηση στις αστικές και εμπορικές διαφορές, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ν.3898/2010 σελ293-300

³³ Διαθέσιμο στην Ιστοσελίδα 'Δικαστήρια , Διαμεσολάβηση , Διαπραγματεύσεις'
<http://www.avlogiari.gr/frontend/article.php?aid=228&cid=44>

³⁴ <http://www.avlogiari.gr/frontend/article.php?aid=136&cid=44>

Σύμφωνα με την Υ.Α. 109088/2011 όποιος διαμεσολαβητής διαπιστευμένος στο εξωτερικό, ενδιαφέρεται να πιστοποιηθεί στην Ελλάδα , πρέπει να υποβάλλει αίτηση ,του οποίου το παράβολο κοστίζει 150 ευρώ, με δικαιολογητικά και πληροφορίες για τον εαυτό του ,και αν κριθεί έγκυρος από την επιτροπή πιστοποίησης , παίρνει την διαπίστευση .Αλλιώς ,περνάει από εξετάσεις.

³⁵ Βέβαια υπάρχει και η συμπληρωματική ,τροποποιητική Υ.Α. 107309/ οικ/2012 που απαιτεί ο υποψήφιος να έχει διαπιστευτεί από “αναγνωρισμένου κύρους φορέα” ,στην περίπτωση του εξωτερικού, και να έχει συμμετάσχει τουλάχιστον σε τρεις διαμεσολαβήσεις .Ενδέχεται να απαιτήσει η επιτροπή και επανεξέταση του ενδιαφερόμενου .

1.3.3 Αμοιβή διαμεσολαβητή³⁶

Με βάση την Κ.Υ.Α. 1460οικ/27-01-2012 καθορίστηκε το ωρομίσθιο στα 100 ευρώ. Την δαπάνη πληρωμής του διαμεσολαβητή πρέπει να την μοιραστούν τα μέλη δια δύο, εκτός αν συμφωνήσουν διαφορετικά. Ο διαμεσολαβητής αμείβεται έως και 24 ώρες συνολικά, χρόνος στον οποίο περιλαμβάνεται και ο χρόνος προετοιμασίας της διαδικασίας³⁷. Πριν την εκκίνηση της διαμεσολάβησης είναι υποχρεωμένος ο διαμεσολαβητής να ενημερώσει σχετικά με τον τρόπο αμοιβής, και μόνο αν συμφωνήσουν τα μέρη, υλοποιείται η διαδικασία. Σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 1 ν.3898/2010, τα μέλη, μετά από συμφωνία με τον διαμεσολαβητή μπορούν να πληρώσουν με διαφορετικό τρόπο αμοιβής.

---

³⁵ Διαθέσιμο στην Ιστοσελίδα ‘Diamesolavisi.com’
http://www.diamesolavisi.com/index.php?option=com_content&view=article&id=194:n-&catid=31:general&Itemid=46 ανακτήθηκε 18/5/2015

³⁶ Διαθέσιμο στη ιστοσελίδα “δικαστήρια, διαμεσολάβηση , διαπραγματεύσεις
http://www.avlogiari.gr/frontend/faq_single.php?aid=242&cid=37

³⁷ ΝΟΜΟΣ 3898/2011 - ΦΕΚ 211/Α/16.12.2010. Διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Ηλεκτρονικά διαθέσιμο: http://www.dsnet.gr/Epikairothta/Nomothesia/n3898_11.htm. Ανακτήθηκε στις 20/03/2015

1.3.4 Κώδικας δεοντολογίας διαμεσολαβητή(Κωνσταντίνος Ρίζος,)³⁸

Το έργο του διαμεσολαβητή απαιτεί εξαιρετική προσωπικότητα, η οποία επιτυγχάνεται μόνο μετά από εμπειρίες και τριβή πάνω στον θεσμό της διαμεσολάβησης και στην εκπαίδευση. Πρέπει να διαθέτει κύρος και να εμπνέει σεβασμό, να διαθέτει δηλαδή ισχυρή προσωπικότητα, και αυτά επιβάλλονται από την πραγματοποίηση των μελλοντικών επιτευγμάτων, αφού θα είναι το άτομο που με τις συμβουλές και οδηγίες του, τους καθοδηγεί στην λύση των διαφορών τους.

Πρώτο και σπουδαιότερο στάδιο της διαμεσολάβησης, είναι όταν για αρχή βρίσκεται με τα δύο συγκρουόμενα μέρη και όπως είναι αναμενόμενο και λογικό, νιώθουν νευρικοί και αυτό μετατρέπεται σε επιθετική στάση απέναντι ο ένας στον άλλον. Οπότε ο Διαμεσολαβητής, εκτός από το να μπορεί να επικαλείται την λογική των μερών, πρέπει να μπορεί να επικαλείται και το συναίσθημα, για να τους κάνει να ηρεμήσουν και να μειωθεί αυτή η εκτεταμένη ένταση. Αν το πετύχει, φέρνει τον διαμεσολαβητή σε μια θέση υπεροχής, που πάλι αν δεν είναι προσεκτικός, μπορεί να την χάσει εύκολα, απλά εξαιτίας της ευαισθησίας της ανθρώπινης ψυχολογίας σε μία σύγκρουση συμφερόντων.

Δεν διέπουν την διαμεσολάβηση αυστηροί κανόνες, όπως υπάρχουν στην πολιτική δικονομία, γιατί αν συνέβαινε αυτό, δεν θα την προτιμούσαν οι πολίτες. Αντίθετα, στην διαχείριση της διαδικασίας, δίνεται μεγάλη ευλυγισία, και βασίζεται πάντα στο πώς θεωρεί το υποκείμενο που την πραγματοποιεί, ότι είναι πιο αποτελεσματική.

---

³⁸ Αναστασοπούλου, Ι. (2011) Η διαμεσολάβηση στις αστικές και εμπορικές διαφορές, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ. Σελ 245-253

Σύμφωνα με τον Κωνσταντίνο Ρίζο ,με την προϋπόθεση ότι υπάρχει κώδικας πειθαρχικού δικαίου, η παράβαση κανόνων δεοντολογίας θεωρείται κατά 99% πειθαρχικό αδίκημα .Επίσης , μια παράνομη πράξη εκτός χώρου εργασίας που πραγματοποιήθηκε από τον διαμεσολαβητή , θεωρείται παράβαση Κανόνων Δεοντολογίας. Πρέπει σε κάθε περίπτωση να διατηρεί καθαρό μητρώο.

Ακόμη , ο Κώδικας Δεοντολογίας , πέρα από τις σχέσεις του με τα αντίδικα μέρη, ρυθμίζει και τις σχέσεις του με άλλους συναδέλφους που υπάγονται στον θεσμό: π.χ. διαμεσολαβητές ,το Κέντρο Διαμεσολάβησης , ή και τον πιθανό πρακτικογράφο.

Η αμέλεια είναι αδίκημα που κατατάσσεται στο αστικό Δίκαιο. Με μια αμελή του πράξη κατά την διάρκεια της διαμεσολάβησης είναι πολύ πιθανό και εδώ να χαθεί η αξιοπιστία του και ο επαγγελματισμός του.

1.3.5 Θεμελιώδεις αξίες του Διαμεσολαβητή

Οι θεμελιώδεις αξίες του Διαμεσολαβητή είναι οι εξής(Αναστασοπούλου,2011):

- **Ανεξαρτησία.** Ο Διαμεσολαβητής δεν πρέπει να διαμορφώσει φιλικές σχέσεις με τα μέρη. Αυτονόητο είναι ότι δεν πρέπει να δέχεται υλικές ανταμοιβές πέρα από την νόμιμη ανταμοιβή του, διότι θα θεωρηθεί ότι θα υποστηρίζει την πιο συμφέρουσα πλευρά. Πρέπει το μήνυμα της ανεξαρτησίας να την περάσει και στους πελάτες του για να τον εμπιστευτούν και να μπορούν να ανοιχτούν.
- **Αμεροληψία.** Πρέπει ο Διαμεσολαβητής να κρατάει την ίδια απόσταση από τα δυο αντιπαρατιθέμενα μέρη . Απαγορεύεται να κλίνει προς την μια πλευρά διότι πέρα από την αμφισβήτηση της ίδιας της επαγγελματικότητάς του , χάνεται και η αξιοπιστία έτσι του ίδιου του θεσμού. Πρέπει να μην υποστηρίζει καμία πλευρά και να δίνει τα ίδια δικαιώματα συμμετοχής σε όλα τα μέρη ισόποσα.

- **Προνοητικότητα.** Πρέπει ο Διαμεσολαβητής πάντα να είναι επιφυλακτικός απέναντι στα μέρη διότι μπορεί ένα από τα μέρη να του έχει στήσει παγίδα για να αμφισβητηθεί η επαγγελματικότητά του. Μέθοδος είναι η συνεχής διερώτηση αν κάποιος θα μπορούσε να αμφισβητήσει για κάποιον λόγο το ήθος του, με σκοπό να γίνει πιστευτός στον καλόπιστο τρίτο.
- **Ακεραιότητα.** Στην περίπτωση τώρα που κάποιος πράγματι τον αμφισβητήσει λόγω αμέλειας , χάνεται η ακεραιότητά του σαν επαγγελματίας, και πολύ πιθανόν να μην τον προτιμήσουν ξανά για να πραγματοποιήσει διαμεσολάβηση. Σε πολύ μεγάλο σφάλμα ίσως χάσει και την πιστοποίησή του .Γι αυτόν τον λόγο πρέπει ,όπως ειπώθηκε και παραπάνω , να είναι προνοητικός.
- **Αντικειμενικότητα.** Πρέπει ο Διαμεσολαβητής να μπορεί να κρίνει την υπόθεση την οποία αναλαμβάνει. Να είναι πάντα σε ετοιμότητα να επεξεργάζεται κάθε λεπτομέρεια που θα φανερωθεί στην διαδικασία σαν πληροφορία.
- **Εχεμύθεια.** Είναι η πιο σπουδαία αξία στον θεσμό της διαμεσολάβησης .Και αυτό διότι η μυστικότητα κάνει την διαμεσολάβηση εφικτή. Είναι βασικός δομικός της λίθος αφού με βάση αυτήν πλησιάζουν τον θεσμό τα αντίπαλα μέρη με στόχο την λύση του προβλήματός τους. Εμπιστευτικές πληροφορίες που αφορούν προσωπικά ή επιχειρηματικά τους θέματα, ρέουν από τα μέλη ώστε να μπορέσει να επεξεργαστεί ο Διαμεσολαβητής την υπόθεσή τους. Έτσι, εάν παραβιαστεί ο κανόνας της εχεμύθειας στην Διαμεσολάβηση αμαυρώνεται η λειτουργία της και χάνεται η εμπιστοσύνη από το κοινό για τον θεσμό.

Τέλος χαρακτηρίζουν τον Διαμεσολαβητή η επιμέλεια, η καλή πίστη και η δια βίου βελτίωση των δεξιοτήτων του.

Το έργο του Διαμεσολαβητή περιλαμβάνει αρκετούς κινδύνους. Τα μέρη λένε στον διαμεσολαβητή τα μυστικά τους που αν βγουν στην φόρα , μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά τις μελλοντικές επιχειρηματικές του δραστηριότητες , το οποίο πάλι θα οδηγήσει την αμφισβήτηση της σοβαρότητας του θεσμού. Να μην πλατειάζει σε συζητήσεις , να λέει λίγα και μετρημένα ,και οι συμβουλές του να είναι και αυτές λίγες έως και μηδενικές. Επιπλέον , κίνδυνος είναι και η περίπτωση όπου ο Διαμεσολαβητής πιθανότατα λόγω δυσκολίας μιας υπόθεσης να παραμένει αδρανής , επιφυλακτικός , ή και διστακτικός. Να μην τον χαρακτηρίσουν αφελή λόγω παραλείψεων .Τέλος πρέπει να προσέχει η Διαμεσολάβηση να μην προκύπτει από ποινικό αδίκημα , ή αδίκημα προς το δημόσιο.

Συνειδητοποιούμε δηλαδή πως το λειτούργημα της Διαμεσολάβησης, όπως όλοι οι σπουδαίοι θεσμοί, πρέπει να ακολουθεί τους κανόνες δεοντολογίας αυστηρά, και απαιτεί πολλές αρετές, δεξιότητες, εκπαίδευση και πάνω απ' όλα ισχυρότατη προσωπικότητα.

³⁹Όποιος δεν τηρεί αυστηρά τους κώδικες δεοντολογίας , σύμφωνα με την Υ.Α. 109088/2011 άρθρο 5 , αναλόγως με την σοβαρότητα της παράβασής του , μπορεί να χάσει προσωρινά ή οριστικά την διαπίστευσή του. Για το ύψος της ποινής του αποφασίζει ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων μαζί με την επιτροπή πιστοποίησης Διαμεσολαβητών

---

³⁹ Διαθέσιμο στην Ιστοσελίδα Δικαστήρια , Διαμεσολάβηση , Διαπραγματεύσεις.
<http://www.avlogiari.gr/frontend/article.php?aid=136&cid=44> ανακτήθηκε στις 18/5/2015

1.3.6 Το πρακτικό του διαμεσολαβητή⁴⁰

Με το πέρας της εργασίας του Διαμεσολαβητή, σε περίπτωση που λήξει επιτυχώς η διαμεσολάβηση, συντάσσεται πρακτικό που κατατίθεται στην Γραμματεία του Μονομελούς Πρωτοδικείου της περιφέρειας που διεξήχθη η διαμεσολάβηση και πληρώνεται παράβολο ύψους 100 ευρώ(Υ.Α. 85485/2012)⁴¹. Αυτή κατατίθεται εάν έστω και ένα από τα μέρη το ζητήσει και αφού γίνει, δεν μπορεί κανένας από τους δύο να παρεκκλίνει από τα συμφωνηθέντα.

Δηλαδή, αποτελεί εκτελεστό τίτλο με την προϋπόθεση να υλοποιούνται τα λεγόμενά της από τα μέρη της. Θεωρείται Τίτλος εκτελεστός σύμφωνα με το άρθρο 904 παρ. 2(γ) του ΚΠολΔικ.

Το πρακτικό αυτό, ευθύνη έχουν να το υπογράψουν ο Διαμεσολαβητής, οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των μερών και βέβαια τα ίδια τα αντίπαλα μέρη. Το πρακτικό πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής:

- A. όνομα και επώνυμο του διαμεσολαβητή ,και εκείνων που έλαβαν μέρος στην διαδικασία.
- B. τόπο και χρόνο που πραγματοποιήθηκε η διαμεσολάβηση
- Δ. την συμφωνία για εκκίνηση(υπαγωγής) της διαμεσολάβησης(η οποία έχει ήδη υπογραφεί)
- E. περιγραφή της διαφοράς των μερών και την συμφωνία στην οποία κατέληξαν με την διεκπεραίωση της διαμεσολάβησης ή την διαπίστωση της αποτυχίας της ίδιας.”

---

⁴⁰ Ν. 3898 άρθρο 9 πηγή: Αναστασοπούλου, Ι. (2011) Η διαμεσολάβηση στις αστικές και εμπορικές διαφορές, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ σελ 297-298

⁴¹ Δικαστήρια ,Διαμεσολάβηση ,Διαπραγματεύσεις
<http://www.avlogiari.gr/frontend/article.php?aid=228&cid=44> Ανακτήθηκε στις 18/5/2015

1.4 Ποιος είναι ο ρόλος του πληρεξούσιου δικηγόρου στη διαμεσολάβηση

⁴² Στην διαδικασία της Διαμεσολάβησης , πέρα από τα αντίδικα μέρη και τον διαμεσολαβητή ,πρέπει πάντα να συμμετέχει και ο δικηγόρος της εκάστοτε πλευράς , που έχει την ιδιότητα του πληρεξούσιου (άρθρο 8, παρ 1. Ν.3898/2010). Ο δικηγόρος είναι εκείνος που πρέπει να ενημερώσει τον πελάτη του πως έχει την δυνατότητα υπαγωγής σε διαμεσολάβηση και πρέπει να τον πείσει να την δει με καλό μάτι. Πρέπει , επίσης, να δώσει πληροφορίες και στον διαμεσολαβητή ,στην έναρξη της διαδικασίας ,σχετικά με την υπόθεση που ενδέχεται να αναλάβει ,και απαντάει σε πιθανές ερωτήσεις .

Ο δικηγόρος ορίζει ποια άλλα άτομα ,εκτός από τους διαδίκους ,θα συμμετάσχουν π.χ. εμπειρογνώμονες , οικογενειακά μέλη , σύζυγοι, και τους προετοιμάζει καταλλήλως.

Τέλος , σε περίπτωση που όλα πάνε καλά και κλίνουν προς μία συμφωνία,(ή ακόμα και σε περίπτωση που λήξει με αποτυχία), Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι συντάσσουν μαζί με τον Διαμεσολαβητή το πρακτικό Διαμεσολάβησης.

Ο δικηγόρος πάντα λειτουργεί με την ιδιότητα του νομικού σύμβουλου ακόμη και κατά την διάρκεια της διαμεσολάβησης.

⁴³Στο προκαταρκτικό στάδιο της διαμεσολάβησης , πρώτο και κυριότερο μέλημα του δικηγόρου είναι να εξηγήσει στον πελάτη τι θα ακολουθήσει κατά την διάρκεια της διαδικασίας .Έπειτα , τονίζει και εξηγεί τα σημαντικά στοιχεία που πρέπει να έχει

---

⁴² Ηλεκτρονικά διαθέσιμη στην ιστοσελίδα “Δικαστήρια , Διαμεσολάβηση , Διαπραγματεύσεις”
http://www.avlogiari.gr/frontend/faq_single.php?aid=240&cid=37

⁴³ Schonewille, M. (2012) Η Διαμεσολάβηση στην Πράξη. Διαδικασία διαμεσολάβησης, στάδια για διαμεσολαβητές και δικηγόρους, στο: http://www.diamesolavisi.net/kiosk/documentation/docu_112dv106.pdf σελ 73

υπόψιν του . Ενημερώνεται για τα συμφέροντα και των εκάτερων πλευρών ,και ελέγχει σε ποιο βαθμό κρίνονται νόμιμα. Αφού έχει προετοιμαστεί με τις πληροφορίες που είπαμε , ξεκινάει συζητήσεις με τον διαμεσολαβητή και την αντίπαλη παρτίδα . (Schonewille , 2012).

Έπειτα έρχεται το στάδιο διερεύνησης .Εδώ ο ρόλος του δικηγόρου είναι πιο πολύ να ενθαρρύνει τον πελάτη του καθώς ο πελάτης δραστηριοποιείται περισσότερο .Εδώ τα μέλη βάζουν τις απαιτήσεις τους στο τραπέζι της διαπραγμάτευσης και ξεκινάνε τις συζητήσεις μεταξύ τους ανταλλάζοντας πληροφορίες .Άρα εδώ κρίνεται κρίσιμο οι πελάτες να είναι ανοιχτοί προς συζήτηση. ⁴⁴ (Schonewille, 2012)

1.5 Πώς διεξάγεται η διαμεσολάβηση?

⁴⁵Πρώτα απ όλα ,όπως αναφέρθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο ,τα αντιπαρατιθέμενα μέρη(ή πιθανοί πληρεξούσιοι εκπρόσωποί τους), μαζί με τους δικηγόρους τους και τον διαμεσολαβητή συναντιούνται με σκοπό να ενημερωθούν για το τι θα συναντήσουν κατά την διάρκεια της διαδικασίας .Για αρχή , τα μέρη εκφράζουν την άποψή τους και τα παράπονά τους σχετικά με την διαφορά στον κοινό χώρο της διαμεσολάβησης . Μετά, κανονίζει ο διαμεσολαβητής ,χωριστές συνεδρίες με στόχο να ενημερωθεί για την θέση τους, το πώς βλέπουν ο καθένας την διαφορά , και το τι αποσκοπούν με την λήξη της διαδικασίας σε περιβάλλον απόλυτης εχεμύθειας . Μιλώντας για εχεμύθεια , πέρα από τα προφορικά εκφραζόμενα , και οι έγγραφες πληροφορίες που δίνονται στον διαμεσολαβητή , απαγορεύεται να μεταφερθούν σε οποιοδήποτε τρίτο, και στην περίπτωση πραγματοποίησης

---

⁴⁴ Schonewille, M. (2012) Η Διαμεσολάβηση στην Πράξη. Διαδικασία διαμεσολάβησης, στάδια για διαμεσολαβητές και δικηγόρους, στο: http://www.diamesolavisi.net/kiosk/documentation/docu_112dv106.pdf σελ 74

⁴⁵ Ηλεκτρονικά διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του Ελληνικού Κέντρου Διαμεσολάβησης και Διαιτησίας <http://www.hellenic-mediation.gr/diamesolavhsh/diadiakasia>

ξεχωριστών συνεδριών , αυτονόητο είναι πως δεν πρέπει να μεταφερθούν στην αντίπαλη πλευρά οι ληφθέντες πληροφορίες από τον διαμεσολαβητή.

Τα στάδια της διαμεσολάβησης.⁴⁶(*Schonewille, 2012*):

Στάδιο 0: Προετοιμασία της διαμεσολάβησης(προκαταρτικό στάδιο). Εδώ γίνεται η προετοιμασία της διαμεσολάβησης και ενημερώνεται ο Δ. πού τα συμφέροντα των αντίπαλων μελών έρχονται σε αντίθεση. Εδώ επίσης αποφασίζει ο Δ. ποια στρατηγική θα ακολουθήσει , και ελέγχει όλα τα νομικά και διοικητικά ζητήματα που διέπουν την διαφορά.

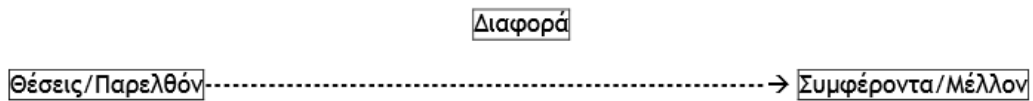
Στάδιο 1: Αρχικές τοποθετήσεις. Εδώ ο διαμεσολαβητής ενημερώνει τα μέρη σχετικά με την διαδικασία ,εξηγεί τους κανόνες της , (π.χ. ότι απαγορεύονται οι προσβολές και τα σχετικά με την πληρωμή,)και προσπαθεί να ηρεμήσει τα πνεύματα των αντιπάλων ,καθώς η ένταση μεταξύ τους πρέπει να μειωθεί ώστε να μπορέσουν να διαπραγματευτούν. Σε περίπτωση που τα μέρη έχουν απορίες , ο Διαμεσολαβητής πρέπει να τους τις λύσει.

Στάδιο 2: Ανταλλαγή και διερεύνηση. Εδώ κάνει προσπάθεια ο Διαμεσολαβητής να πείσει τα μέλη να ξεφύγουν από τις παγιωμένες θέσεις τους και να δώσουν βάση στα κοινά συμφέροντά τους που στην τελική θα τους οδηγήσει σε μελλοντική βελτίωση των σχέσεών τους(βλ. Εικόνα 1). Προσπαθεί να καταλάβει ποια είναι η πραγματική τους διαφορά πίσω από τις συγκρούσεις, τι πρέπει να γίνει για να επιλυθεί, τι ελπίζουν τα δυο μέρη να απολάβουν από τη επίλυση της διαφοράς κτλ. Ο διαμεσολαβητής σημειώνει όλα τα προβλήματα που θα παρουσιαστούν και τα αριθμεί.

---

⁴⁶ Schonewille, M. (2012) Η Διαμεσολάβηση στην Πράξη. Διαδικασία διαμεσολάβησης, στάδια για διαμεσολαβητές και δικηγόρους, στο: http://www.diamesolavisi.net/kiosk/documentation/docu_112dv106.pdf

Εικόνα 1: Τι συμβαίνει κατά τη διαδικασία της διαμεσολάβησης

Στάδιο 3: Δημιουργία εναλλακτικών επιλογών και διαπραγμάτευση. Τα προβλήματα που σημείωσε ο διαμεσολαβητής κατά το προηγούμενο στάδιο ,τα διαβάζει στα μέλη και αυτά προτείνουν αντίστοιχες λύσεις και μεταξύ τους διαπραγματεύονται ποια απ όλες είναι η κάλλιστη.

Στάδιο 4:” Οριστικοποίηση συμφωνίας και κλείσιμο, Εδώ αποφασίζεται η λύση. Πρέπει να βρεθεί μια έξυπνη (S.M.A.R.T.) συμφωνία, να είναι ,δηλαδή, συγκεκριμένη (Specific), μετρήσιμη (Measurable), Εφικτή (Achievable), Ρεαλιστική (Realistic) και με συγκεκριμένη προθεσμία (Time limit).”

Στάδιο 5: Εφαρμογή / ευρύτερος κύκλος συμφερόντων

⁴⁷Μια επιτυχής διαμεσολάβηση έχει τις εξής προϋποθέσεις:

1. Από την μεριά του Διαμεσολαβητή, α) να έχει δώσει βάση στις αρχικές τοποθετήσεις , δηλαδή όπως ειπώθηκε παραπάνω να έχει αποφορτίσει καταλλήλως την ατμόσφαιρα για πιο ήρεμη αντιμετώπιση της διαδικασίας από τα μέλη ,β) να έχει γενικότερα αρκετές γνώσεις πάνω στο έργο του και να αντιλαμβάνεται ρεαλιστικά τις δυνάμεις και αδυναμίες της υπόθεσης , γ) να μπορεί να ψάχνει και να βρίσκει τα συμφέροντα και τα ενδιαφέροντα των μερών , δ) να έχει προετοιμάσει τα μέλη και να έχει βρει την κατάλληλη

---

⁴⁷ Schonewille, M. (2012) Η Διαμεσολάβηση στην Πράξη. Διαδικασία διαμεσολάβησης, στάδια για διαμεσολαβητές και δικηγόρους, στο: http://www.diamesolavisi.net/kiosk/documentation/docu_112dv106.pdf

στρατηγική διεξαγωγής της συγκεκριμένης διαδικασίας ,ε) και να μπορεί να βρίσκει όσο το δυνατόν περισσότερες εναλλακτικές λύσεις στο πρόβλημα.

2. Από την μεριά των μελών , α) εξ αρχής, να απευθύνθηκαν στην διαμεσολάβηση με σκοπό την επίλυση της διαφοράς , β) να είναι έτοιμα να διαπραγματευτούν και να είναι διατεθειμένα να δώσουν διαπραγματευτικό χώρο , γ)να επιλέξουν τον σωστό διαμεσολαβητή ,
3. Τέλος, από την μεριά των δικηγόρων , α) να μπορούν να συνεργάζονται μεταξύ τους ,και β) να έχουν ξεκάθαρους ρόλους στην διαδικασία ,

⁴⁸Με απλά λόγια , ο Διαμεσολαβητής εξηγεί την διαδικασία στους πελάτες του .Αυτοί έπειτα ενημερώνουν λεπτομερώς τον πρώτο για την φύση της διαφοράς τους , που πραγματοποιείται και σε κοινές συνεδρίες και σε χωριστές.

Ο διαμεσολαβητής κάνει χρήση όλες τις εξειδικευμένες τεχνικές διαλόγου (που έχει λάβει από την εκπαίδευση στους φορείς κατάρτισης διαμεσολαβητών), και ερευνά να βρει τα σημεία όπου τα συμφέροντα των μερών τέμνονται με στόχο να βρει την κοινά αποδεκτή και βελτίστως κερδοφόρα ,προς όλους ,λύση.

Ο διαμεσολαβητής δεν εκφράζει γνώμη καθ' όλη την διάρκεια της διαμεσολάβησης και δεν παίρνει αποφάσεις. Λειτουργεί απλά ως καθοδηγητής των μερών *,"σαν καταλύτης"* , και δεν αποκλίνει από αυτήν την ιδιότητα. Απόφαση θα πάρουν τα μέλη μόνο αν πετύχει η διαμεσολάβηση.

Κλείνοντας , αφού αποφασιστεί αυτή η λύση που θα εξυπηρετεί ομοιόμορφα όλες τις πλευρές ,⁴⁹ «*συντάσσεται πρακτικό που θεωρείται ⁵⁰Τίτλος Εκτελεστός*» από

---

⁴⁸ Διαθέσιμο στην Ιστοσελίδα "Ελληνικού Κέντρου Διαμεσολάβησης και διαιτησίας/παρουσίαση της Διαμεσολάβησης ως εναλλακτικού τρόπου επίλυσης διαφορών οι εξελίξεις στην Ελλάδα " <http://www.diamesolavisi.net/kiosk/documentation/MediationGreece.pdf>

τον κώδικα πολιτικής δικονομίας» , και μεταφέρεται από τον Διαμεσολαβητή στο Μονομελές πρωτοδικείο της περιφέρειας. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει χρηματική αποζημίωση , νέο συμβόλαιο συνεργασίας μεταξύ των μερών , ή και υπόσχεση για προσπάθεια συνεργασίας στο μέλλον.

1.6⁵¹ Πρότυπα μοντέλα διεξαγωγής της διαμεσολάβησης(Jacques Salzer)

Η μορφή που μπορεί να πάρει η διαμεσολάβηση είναι ζήτημα του ίδιου του Διαμεσολαβητή. Οι διαδικασίες μπορεί να είναι όσες τα άτομα που την εκτελούν , είναι ζήτημα δηλαδή υποκειμενικό. Σύμφωνα με τον καθηγητή πανεπιστημίου **Jacques Salzer** του πανεπιστημίου Paris-Dauphine, μπορεί να δοθεί ένα βασικό μοντέλο προς τους εκπαιδευόμενους πάνω στον θεσμό της Διαμεσολάβησης έχοντας πάντοτε κατά νου, τους ηθικούς κανόνες της διαμεσολάβησης (π.χ. αμεροληψία, εμπιστευτικότητα), το οποίο θα πρέπει να λειτουργήσει σαν αρχή της μεθοδολογίας και η οποία μπορεί να εμπλουτιστεί περαιτέρω με την εμπειρία του καθενός. Αυτή η διαδικασία διαχωρίζεται σε τρεις παραλλαγές-μοντέλα.(Αναστασοπούλου,2011)

---

⁴⁹ Αναστασοπούλου, Ι. (2011) Η διαμεσολάβηση στις αστικές και εμπορικές διαφορές, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Άρθρο 9 ν. 3898/2010 σελ 297-298

⁵¹ Αναστασοπούλου, Ι. (2011) Η διαμεσολάβηση στις αστικές και εμπορικές διαφορές, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 133-138

1.6.1 Μοντέλο Α

Περιλαμβάνει δύο μέρη. Το πρώτο μέρος είναι το μέρος της διαφωνίας όπου τα αντίπαλα μέρη κατηγορούν ο ένας τον άλλον και διεκδικεί το καθένα αυτά που θεωρεί ότι του ανήκει δικαιωματικά. Σε αυτό το στάδιο βγαίνουν στην φόρα τα συμβάντα, εξωτερικεύονται τα συναισθήματα ,εκφράζονται και προσβολές στο πρόσωπο των αντιπάλων. Το στάδιο πρέπει να πραγματοποιηθεί ώστε να εκφράσουν και τα δύο μέρη τα παράπονά τους εξολοκλήρου, να βγάλουν δηλαδή τα εσώψυχά τους, διότι αλλιώς , σύμφωνα με τον καθηγητή, δεν θα μπορέσουν οι ίδιοι να προχωρήσουν στο στάδιο που ακολουθεί, το στάδιο της συμφωνίας. Εδώ τα μέρη συζητούν πιο ήρεμα απ' ότι προηγουμένως αναζητώντας την λύση που θα εξυπηρετούσε και τους δύο.

1.6.2 Μοντέλο Β

Το μέρος της διαφωνίας το χωρίζει σε δύο τμήματα, όπου στο πρώτο αναφέρουν τα αντίπαλα μέρη το αντικείμενο της διαφοράς και σημειώνουν τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν από αυτό. Τα προβλήματα αυτά τα απαριθμεί ο Δ. και προσπαθεί να τα οργανώσει σε μία τάξη.

Εφόσον η απαρίθμηση τελειώσει, εξετάζεται το κάθε πρόβλημα χωριστά αναζητώντας κάθε φορά τον λόγο που παρουσιάστηκε. Ο Διαμεσολαβητής κάνει χρήση την «μαιευτική μέθοδο του Σωκράτη», όπου κάνει ερωτήσεις στο κάθε μέρος χωριστά για να το βάλει να καταλάβει από μόνο του τι συνέβη και πώς. Σημαντικό εδώ είναι να μην διακόπτεται η διαδικασία από το άλλο άτομο που δεν έχει ερωτηθεί. Για να προχωρήσει η διαδικασία σε επόμενο επίπεδο, θα πρέπει όλα τα ερωτηματικά να έχουν εξαλειφθεί από τα μέρη.

Στην συνέχεια πάμε στην «ευρηματική σκέψη για εξεύρεση τρόπων επίλυσης». Εδώ θέτουν όλες τις λύσεις που θα ικανοποιούσαν και τα δύο μέλη. Αυτό το στάδιο

χρησιμοποιείται και από την εμπορική , και από την οικογενειακή Διαμεσολάβηση. Αφού ξεμείνουν από ιδέες , περνάνε στην τελική φάση όπου αποφασίζουν ποια λύση είναι η ιδανικότερη. Συντάσσεται συμφωνητικό που παραπέμπεται στους δικηγόρους.

Σύμφωνα με τον **Jacques Salzer** «το ποσοστό αποτυχίας της διαμεσολάβησης κυμαίνεται σε ποσοστό μεταξύ 20% με 30% του συνόλου. Σε κάθε περίπτωση θα ήταν χρήσιμο να συνταχθεί αναφορά για την πρόοδο της Διαμεσολάβησης, καταλήγοντας αυτή είτε σε συμφωνία είτε σε διαφωνία και αυτό γιατί θα μπορούσε να είχε βρεθεί σημείο συμφωνίας σε κάποια από τα προβλήματα, αν όχι σε όλα».

1.6.3 Μοντέλο Γ

Το τρίτο μοντέλο περιλαμβάνει έξι στάδια, από τα οποία τα τέσσερα είναι τα ίδια με το προηγούμενο μοντέλο. Εδώ αλλάζει με το να προστεθούν άλλο ένα στάδιο στην αρχή και ένα στο τέλος της διαδικασίας.

Στην αρχή, ξεκινάει με ένα εισαγωγικό στάδιο προετοιμασίας, όπου ο Διαμεσολαβητής κάνει μία ενημέρωση στους πελάτες του σχετικά με το πώς λειτουργεί η Διαμεσολάβηση, εξηγώντας τους πως πρέπει να ακούν ο ένας τον άλλο δίχως να διακόπτουν, να σέβονται τα λόγια του άλλου, να μην εκφράζουν προσβλητικά σχόλια μεταξύ τους, να προσπαθήσουν να δείξουν εμπιστοσύνη. Ακολουθεί η διαδικασία του Β μοντέλου και στο τέλος της διαδικασίας, εφόσον έχει αποδειχθεί ότι έχουν καταλήξει σε μια συμφωνία, ο Διαμεσολαβητής μπορεί να προγραμματίσει μια περίοδο η οποία όταν λήξει, τα μέλη να ξανασυναντηθούν με τον Δ. για να εξεταστεί αν τηρήθηκαν τα συμφωνηθέντα (follow up διαδικασία).

Το στάδιο αυτό είναι προαιρετικό και μπορεί να γίνει και απροειδοποίητα με τηλεφώνημα του ενός μέρους στον Διαμεσολαβητή στην περίπτωση που το άλλο δεν τηρήσει τα κάποιο όρο από τα προσυμφωνηθέντα.

1.7⁵² Περιπτώσεις προσφυγής στην διαμεσολάβηση

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 του Ν. 3898/2010, η Διαμεσολάβηση είναι δυνατή

«(α) αν τα αντίπαλα μέρη θέλουν να προσφύγουν σε διαμεσολάβηση(δηλαδή οικιοθελώς). Μπορεί να γίνει πριν , μετά ή και κατά την διάρκεια της εκκρεμοδικίας .

(β) αν διαταχθεί από δικαστήριο ,το οποίο βρίσκεται στην Ελλάδα ,και γίνει για διαφορά που εκκρεμεί στο δικαστήριο

(γ) αν διαταχθεί διαμεσολάβηση από δικαστήριο άλλου κράτους – μέλους (περίπτωση διασυνοριακής διαφοράς),

(δ) αν επιβάλλεται υποχρεωτικά διαμεσολάβηση με νόμο .»

Γίνεται και λόγος για την περίπτωση όπου η διαφορά εκκρεμεί στα δικαστήρια, και εγκριθεί Διαμεσολάβηση, είτε με ⁵³το **συμφωνητικό υπαγωγής στην διαμεσολάβηση** που υπογράφεται από τα μέρη, ή σε περίπτωση που το αποφασίσει το δικαστήριο και κατατίθεται από το ίδιο, πρακτικό , η υπόθεση στο δικαστήριο αναβάλλεται από τρεις μέχρι έξι μήνες.

⁵⁴ «Ενδεικτικές εφαρμογές της διαμεσολάβησης έχουμε στις παρακάτω περιπτώσεις:

- 1) Οικογενειακές διαφορές
- 2) Κοινοτικές διαφορές
- 3) Εργατικές και ενδοεπαγγελματικές διαφορές

---

⁵² Αναστασοπούλου, Ι. (2011) Η διαμεσολάβηση στις αστικές και εμπορικές διαφορές, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ άρθρο 3 ν.3898/2010 σελ 293

⁵³ Ηλεκτρονικά διαθέσιμη στην ιστοσελίδα Οργανισμού Διαιτησίας & Διαμεσολάβησης Ελληνογερμανικού Επιμελητηρίου <http://www.oddee.gr/el/sixnes-erotiseis-gia-ti-diamesolabisi-oddee.html>

⁵⁴ Ηλεκτρονικά διαθέσιμη στην Ιστοσελίδα του “Ελληνικού Κέντρου Διαμεσολάβησης και Διαιτησίας” <http://www.hellenic-mediation.gr/diamesolavsh/efarmoges>

- 4) Εθνικές διαφορές
- 5) Διαφορές επιχειρήσεων
- 6) Διαφορές πνευματικής ιδιοκτησίας
- 7) Κατασκευαστικές διαφορές
- 8) Διαφορές στη ναυτιλία»

Η Διαμεσολάβηση μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε περιπτώσεις ιδιωτικών διαφορών, ενώ σε περίπτωση σοβαρών εγκλημάτων π.χ. ληστεία που προσβάλλουν και επηρεάζουν άμεσα το κοινωνικό σύνολο, ο θεσμός αυτός δεν μπορεί να βοηθήσει.

1.8 Απόρρητο και εμπιστευτικότητα της διαμεσολάβησης ⁵⁵

Σπουδαίο στοιχείο που διαθέτει η διαμεσολάβηση και βάση αυτής θεωρείται και αποτελεσματική μέθοδος επίλυσης διαφορών , είναι το απόρρητο της διαδικασίας . Βρίσκεται στο άρθρο 10 του ν. 3898/2010 . Εξηγεί ότι τα λεγόμενα και τα αποδεικτικά στοιχεία που παρουσιάστηκαν στον χώρο μεταξύ των μερών και του διαμεσολαβητή ,σε ξεχωριστές και κοινές συνεδρίες, δεν μπορούν να βγουν παραέξω. Δίχως το απόρρητο χάνεται από τα μέρη η εμπιστοσύνη για την διαδικασία και μπορεί να αμφισβητηθεί και η διαμεσολάβηση σαν θεσμός.

⁵⁶ Στο απόρρητο αυτό φανερώνεται:

- α) όλα όσα λέγονται κατά την διάρκεια της διαδικασίας,

---

⁵⁵ Ν. 3898/2010 Αναστασοπούλου, Ι. (2011) Η διαμεσολάβηση στις αστικές και εμπορικές διαφορές, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

⁵⁶ Ηλεκτρονικά διαθέσιμη: Ιστοσελίδα Ινστιτούτου κατάρτισης διαμεσολαβητών Αλεξανδρούπολης <http://www.nikimmediation.gr/index.php/2014-05-21-12-50-40/55-question-5-duis-leo-libero-vehicula-dictum-convallis>

β) όσα λένε τα μέρη σε ξεχωριστές συναντήσεις,

γ) το περιεχόμενο της συμφωνίας όπου καταλήξουν τα μέρη, εκτός αν είναι αναγκαία η κοινοποίηση για την εκτέλεση του συμφωνίας.

Όλοι οι μετέχοντες στην διαμεσολάβηση, δηλαδή οι δικηγόροι, τα μέρη και ο διαμεσολαβητής, υποχρεούνται να τηρήσουν το απόρρητο και το δεσμεύονται και εγγράφως. Στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν στην διαδικασία της δεν είναι υποχρεωτικά να παρουσιαστούν στο δικαστήριο, εκτός αν το επιβάλλουν οι κανόνες δημόσιας τάξης. Οι συμμετέχοντες δεν εξετάζονται με βάση τα δεδομένα που παρουσιάστηκαν στην διαμεσολάβηση σε δίκη που μπορεί να υπάρξει αργότερα .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΑΛΛΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

2.1⁵⁷ Εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης διαφορών στο ελληνικό δίκαιο

Είναι γνωστό πως τουλάχιστον σε Ευρωπαϊκό επίπεδο ,αλλά φαίνεται και σε πολλές άλλες χώρες παγκοσμίου επιπέδου, πως η απονομή δικαιοσύνης πρέπει να βελτιωθεί σε επίπεδο αποτελεσματικότητας .Τα δικαστήρια, με τον υψηλό φόρτο εργασίας και την δυσκολία αντιμετώπισης εγκαίρως όλων των υποχρεώσεών της , χρειαζόταν βοήθεια σε μεγάλο βαθμό. Γι'αυτόν τον λόγο , οι νομικοί μπήκαν στην διαδικασία να επινοήσουν νέες μεθόδους επίλυσης διαφορών, εναλλακτικές συμβιβαστικές ,εξώδικου χαρακτήρα και ονομάζονται «εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης διαφορών (*Alternative Dispute Resolution*)»

Ποιο αποτελεσματική και σπουδαία θεωρείται η Διαμεσολάβηση που με διαπραγματευτικές διαδικασίες ,τα μέρη , αποσκοπούν στην βελτίστως αποδοτική λύση της διαφοράς τους .Η διαδικασία περιλαμβάνει ένα τρίτο άτομο , καταρτισμένο στην διαδικασία και πάντα ουδέτερο ,τον λεγόμενο Διαμεσολαβητή.

Τώρα , πέρα από τον διαμεσολαβητή , υπάρχουν και άλλες εναλλακτικές μορφές επίλυσης διαφορών βασισμένα στο γεγονός ότι περιλαμβάνεται και τρίτο άτομο που υποβοηθάει τα μέρη. Μερικά από αυτά είναι τα παρακάτω:

---

⁵⁷ Χαμηλοθώρης Ι. (2000) Εναλλακτικοί Τρόποι Επίλυσης των Ιδιωτικών Διαφορών, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα

α) διαιτησία (arbitration), όταν η γνώμη του τρίτου δεσμεύει απολύτως τα μέρη ως δικαστική απόφαση,

β) σε απλή διμερής διαπραγμάτευση (negotiation), όπου δεν υπάρχει τρίτος,

γ) σε συνδιαλλαγή ή συμφιλίωση (conciliation),

δ) σε μεσολάβηση (mediation),

2.2⁵⁸ Διαφορά της διαμεσολάβησης από άλλες μορφές επίλυσης διαφορών

Παρακάτω θα δοθούν οι διαφορές μεταξύ άλλων εναλλακτικών μορφών επίλυσης διαφορών με την διαμεσολάβηση, καθώς κοινά τους στοιχεία είναι η συνάντηση με τρίτο άτομο, δικής τους επιλογής, με στόχο την επίλυση της διαφοράς.

2.2.1 Διάκριση από διαιτησία

⁵⁹Σημαντικότερη διαφορά μεταξύ διαμεσολαβητή και διαιτητή είναι ότι ο δεύτερος έχει την εξουσία να αποφασίσει για τα μέλη και η απόφαση αυτή λειτουργεί σαν δικαστική απόφαση, ενώ ο διαμεσολαβητής μετά δυσκολίας δίνει καν προτάσεις σε αυτούς.

2.2.2⁶⁰ Διάκριση από μεσολάβηση

Η δουλειά του Διαμεσολαβητή διαφέρει από αυτή του μεσολαβητή, «όπως αυτή είναι γνωστή στην Ελλάδα στο πλαίσιο επίλυσης συλλογικών εργασιακών διαφορών το οποίο και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 του Νόμου 3899/2010.» (άρθρο 15 του Νόμου 1876/1990),» Με βάση την παλιότερη νομοθεσία, ο μεσολαβητής έχει την

---

⁵⁸ Άνθιμος, Α. (2012) Διαμεσολάβηση στην Ελλάδα: Ευρωπαϊκό και Εθνικό Θεσμικό Πλαίσιο και Πρακτική, στο: http://www.diamesolavisi.net/kiosk/documentation/docu_112dv106.pdf σελ 1

⁵⁹ Οργανισμός Διαιτησίας & διαμεσολάβησης Ελληνογερμανικού Επιμελητηρίου <http://www.oddee.gr/el/sixnes-erotiseis-gia-ti-diamesolabisi-oddee.html>

⁶⁰ Άνθιμος, Α. (2012) Διαμεσολάβηση στην Ελλάδα: Ευρωπαϊκό και Εθνικό Θεσμικό Πλαίσιο και Πρακτική, στο: http://www.diamesolavisi.net/kiosk/documentation/docu_112dv106.pdf

δυνατότητα, σε περίπτωση που δεν βρουν τα μέρη λύση , να τους προτείνει μια .Αυτή δημοσιεύεται στον ημερήσιο ή περιοδικό τύπο. Αντίθετα, ο διαμεσολαβητής δεν πρέπει να προτείνει λύσεις.

2.2.3 Διάκριση από τη συμφιλίωση⁶¹

Ο συμφιλιωτής, μοιάζει πάρα πολύ με τον διαμεσολαβητή γιατί προσπαθούν αμφότεροι να πλησιάσουν τα αντίπαλα μέρη, με απώτερο σκοπό να λύσουν την διαφορά, ενώ σε καμία περίπτωση δεν εκδίδουν απόφαση υπέρ των μερών. Αν λήξει η διαμεσολάβηση δίχως επιτυχία , δεν εμπλέκονται καθόλου στις επόμενες διαδικασίες.

---

⁶¹ Άνθιμος, Α. (2012) Διαμεσολάβηση στην Ελλάδα: Ευρωπαϊκό και Εθνικό Θεσμικό Πλαίσιο και Πρακτική, στο:
http://www.diamesolavisi.net/kiosk/documentation/docu_112dv106.pdf

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΣΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

3.1 Το Ελληνικό Κέντρο Διαμεσολάβησης και Διαιτησίας⁶²

«Ιδρύθηκε τις 30 Μαρτίου 2006 με στόχο να προωθήσει εναλλακτικές μεθόδους επίλυσης διαφορών. Για αρχή ήταν επιχειρηματικό σωματείο περίπου 3500 εταιριών. Η σύσταση έγινε στην Αθήνα απόφαση της Τακτικής γενικής συνέλευσης των μελών του συνδέσμου Ανώνυμων εταιριών και ΕΠΕ.»

Σκοπός του ήταν να κάνει τις επιχειρήσεις της Ελλάδος να εμπιστευτούν τον θεσμό της διαμεσολάβησης και να τις ενημερώσει σχετικά με το τι θα μπορεί να προσφέρει στις ελληνικές επιχειρήσεις και στην κοινωνία. Αυτή θα είχε και έχει ακόμα την αρμοδιότητα να εκπαιδεύει τα υποψήφια μέλη και στην τελική να εγγραφούν στον κατάλογο διαμεσολαβητών του συνδέσμου ΑΕ και ΕΠΕ ή του Κέντρου Διαμεσολάβησης.

Το κέντρο απαρτίζεται από μέλη-εμπειρογνώμονες (επιστημονική επιτροπή) οι οποίοι έχουν καταρτιστεί και εξειδικευτεί πάνω στην διαμεσολάβηση ,πχ δικαστές ,καθηγητές εξειδικευμένοι στο δίκαιο , στην διαιτησία και στην πολιτική δικονομία. *«Περιλαμβάνει έναν κανονισμό λειτουργίας που ακολουθεί τα ευρωπαϊκά πρότυπα και τους κανόνες δεοντολογίας. Από 2010 λειτουργεί ως Αστική μη κερδοσκοπική εταιρία όπου εταίροι είναι 15 δικηγόροι –διαμεσολαβητές και ο Σύνδεσμος ΑΕ και ΕΠΕ.»*

---

⁶² Ιστοσελίδα Ελληνικού Κέντρου Διαμεσολάβησης και Διαιτησίας, στο: <http://www.hellenic-mediation.gr/>. Τελευταία επίσκεψη στις 28/01/2015

«Το Ελληνικό Κέντρο Διαμεσολάβησης και Διαιτησίας παρέχει τις παρακάτω υπηρεσίες:

- Υψηλού επιπέδου υπηρεσίες Διαμεσολάβησης, Διαιτησίας, λοιπών εναλλακτικών μεθόδων επίλυσης διαφορών, σε συνεργασία με έγκριτους, Διαμεσολαβητές, που καλύπτουν όλες τις ειδικότητες και απευθύνονται σε φυσικά και νομικά πρόσωπα,
- Υψηλού επιπέδου επιστημονικές υπηρεσίες (συμβουλευτικές, ερευνητικές κ.ά.) προς φυσικά και νομικά πρόσωπα,
- Εκπαιδευτικές υπηρεσίες,
- Διοργάνωση εκδηλώσεων στην Ελλάδα σχετικών με τη διαμεσολάβηση ,
- Βιβλιοθήκη με δυσεύρετα συγγράμματα για τη διαμεσολάβηση και τη διαιτησία»

3.2 Οδηγία 2008/52/ ΕΚΝ⁶³

Στόχος της είναι να προωθήσει στα ευρωπαϊκά κράτη τις εναλλακτικές μορφές επίλυσης διαφορών, ενθαρρύνοντας τον φιλικό διακανονισμό τους .Δίνεται βάση στη διαμεσολάβηση ,προτρέποντας τα κράτη που την ενσωματώσουν στο δίκαιό τους ,να χρησιμοποιούν αυτήν και γενικά τις άλλες μορφές επίλυσης διαφορών ,παράλληλα με το δικαστικό σύστημα με στόχο την αποσυμφόρηση του τελευταίου.

«Το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας εμπεριέχει επίλυση διασυνοριακών διαφορών στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Βέβαια δεν λειτουργεί σε ορισμένες περιπτώσεις όπου η δυνατότητα λήψης αποφάσεων των μερών δεν συμβαδίζει με το εφαρμοστέο

---

⁶³ Ηλεκτρονικά διαθέσιμη: http://www.diamesolavisi.net/kiosk/documentation/docu_112dv106.pdf
Ζωή Ε.Γιανοπούλου Η διαμεσολάβηση στην Ελλάδα. Ευρωπαϊκό και εθνικό και θεσμικό πλαίσιο και πρακτική. σελ18
Ανακτήθηκε στις 25/1/2015

δίκαιο. Δεν καλύπτει δηλαδή φορολογικές, τελωνειακές ή διοικητικές υποθέσεις, ή την ευθύνη του κράτους λόγω πράξεων ή παραλείψεων κατά την άσκηση της κρατικής εξουσίας.»

⁶⁴«Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ θα έπρεπε σήμερα να έχουν εφαρμόσει την Οδηγία στο δίκαιό τους . Τον Αύγουστο του 2010, η Επιτροπή κάλεσε όλα τα κράτη μέλη να την εφαρμόσουν. Το Ιούλιο του 2011 έστειλε προειδοποιητικές επιστολές σε εννέα χώρες (Ισπανία, Κύπρος , Λουξεμβούργο , Κάτω Χώρες, Σλοβακία, Γαλλία , Τσεχική Δημοκρατία, Φιλανδία ,Ηνωμένο Βασίλειο) τρεις εκ των οποίων (,Σλοβακία ,Φιλανδία , Ηνωμένο Βασίλειο) ανακοίνωσαν στην επιτροπή ποια μέτρα έλαβαν .Αντίθετα , οι υπόλοιπες 6 δεν ανακοίνωσαν στην Επιτροπή τα μέτρα τους. Μέχρι τον Φεβρουάριο του 2015, 20 κράτη μέλη έχουν ενσωματώσει την οδηγία στα εθνικά τους Νομοθετικά πλαίσια. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η περίπτωση της Δανίας , η οποία δεν ενσωμάτωσε την Οδηγία στα πλαίσιά της καθώς βρίσκεται σε προνομιούχα θέση στηριζόμενη στο πρωτόκολλο που περιλαμβάνεται στις Συνθήκες με την ΕΕ. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή 2011)».

⁶⁵Ένα ενδιαφέρον παράδειγμα είναι η Ιταλία ,διότι βλέπουμε ότι έχει κοινά χαρακτηριστικά με την Ελλάδα .Η Ιταλία είναι χώρα της Μεσογείου και το δικαστικό σύστημά της παρουσιάζει έντονη καθυστέρηση των υποθέσεων λόγω του υψηλού της φόρτου εργασίας , ομοίως με την Ελλάδα .Φαινόταν πως η ενσωμάτωση της οδηγίας θα προσέφερε σε εκείνη ευελιξία και γρηγορότερη επίλυση των υποθέσεων .Επιπλέον πρόσθεσε και τον ν.28/2010 η οποία έκανε την διαμεσολάβηση σε κάποιες υποθέσεις

---

⁶⁴ Ηλεκτρονικά διαθέσιμη http://europa.eu/rapid/press-release_IP-11-1432_el.htm.
EUROPEAN COMMISSION ,Press release Database

⁶⁵ Ηλεκτρονικά διαθέσιμη <http://www.diamesolavisi.net/kiosk/documentation/MediationGreece.pdf>
Παρουσίαση της Διαμεσολάβησης ως εναλλακτικού τρόπου επίλυσης διαφορών, οι εξελίξεις στην Ελλάδα. σελ 14

υποχρεωτική .Η προσπάθεια αυτή απέδωσε καρπούς. Το 2011 ,για παράδειγμα, έγιναν περίπου 60.000 αιτήσεις με ποσοστό ύψους 38% ανταπόκριση. Ακόμη στα τέλη του 2011 οι φορείς διαμεσολάβησης έφταναν σε 749.

⁶⁶ «Άλλο ένα παράδειγμα άξιο για να αναφερθεί είναι η Γαλλία. Η Οδηγία της 21^{ης} Μαΐου 2008 εφαρμόστηκε με τη Διάταξη της 16^{ης} Νοεμβρίου 2011 και το Εφαρμοστικό Διάταγμα τις 20 Ιανουαρίου 2012 για την Επίλυση Διαφορών. Σημαντικό να σημειωθεί ότι για τη δικαστική διαμεσολάβηση είχε δημιουργηθεί νόμος ήδη από το 1995. Η Διάταξη πραγματοποίησε μικρές αλλαγές. Ένα γεγονός που αξίζει να αναφερθεί είναι που είχε ασκηθεί αγωγή ενάντια στα δικαστήρια της Γαλλίας το 2003, που ήταν υπεύθυνα για τις συμβατικές σχέσεις ,και υπήρχε ρήτρα διαμεσολάβησης . Αυτή η ρήτρα παρακάμφθηκε υπέρ των δικαστηρίων και αυτή τους η συμπεριφορά θεωρήθηκε απαράδεκτη από το Γαλλικό Ακυρωτικό».

3.3 Νόμος 3898/2010(ΦΕΚ τ.Α΄ αρ. φ. 211/16-12-2010)

Η διαμεσολάβηση εντάχθηκε επίσημα στο ελληνικό Δίκαιο με το Νόμο 3898/2010 “Διαμεσολάβηση σε Αστικές και Εμπορικές Υποθέσεις”, ο οποίος προβλέπει τη δυνατότητα προσφυγής σε διαμεσολάβηση από δικηγόρο διαπιστευμένο ως διαμεσολαβητή σε περιπτώσεις ιδιωτικού δικαίου, είτε πριν είτε κατά τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας.

⁶⁷ Στο άρθρο 1 του Νόμου προσδιορίζεται ο σκοπός του νομοσχεδίου με την ενσωμάτωση κατ’ ουσία στην Ελληνική νομοθεσία των διατάξεων της Οδηγίας

---

⁶⁶ Ηλεκτρονικά διαθέσιμη <http://www.diamesolavisi.net/kiosk/documentation/MediationGreece.pdf>
Παρουσίαση της Διαμεσολάβησης ως εναλλακτικού τρόπου επίλυσης διαφορών, οι εξελίξεις στην Ελλάδα. Σελ 13

⁶⁷ Αναστασοπούλου, Ι. (2011) Η διαμεσολάβηση στις αστικές και εμπορικές διαφορές, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ σελ. 293-300

2008/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για θέματα διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις επί διασυνοριακών διαφορών, καθώς και η θέσπιση εσωτερικών διαδικασιών διαμεσολάβησης.

Στο άρθρο 2 του Νόμου αναφέρει ότι έχουν την δυνατότητα να απευθυνθούν στην διαμεσολάβηση μέρη που έχουν μία διαφορά , αν το θέλουν , με προϋπόθεση ότι η προσφυγή στον θεσμό αποδεικνύεται με έγγραφο ή στα πρακτικά του δικαστηρίου. Η ύπαρξη αυτού του επίσημου εγγράφου θεωρείται ως μία μορφή ασφάλειας απέναντι στα μέρη τα οποία έχουν δεσμευτεί να βρεθούν ενώπιων του διαμεσολαβητή. Η συμφωνία για την έναρξη της διαμεσολάβησης διέπεται από τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου.

Καλό θα ήταν να γίνει διαχωρισμός μεταξύ α) της συμφωνίας που γίνεται για να απευθυνθούν τα μέρη στην διαμεσολάβηση, και να ξεκινήσει η διαδικασία, δηλαδή την συμφωνία επαγωγής στον θεσμό ,η οποία υπογράφεται πριν την διαδικασία , και β) την ρήτρα σε μελλοντική διαμεσολάβηση (η λεγόμενη follow up διαδικασία) ,η οποία έχει αναφερθεί και σε προγενέστερο κεφάλαιο , όπου έχει λήξει η κανονική διαδικασία επιτυχώς και κανονίζεται ημερομηνία για έλεγχο απόκλισης ενός από τα μέρη από την επίσημη τελική συμφωνία .

Το άρθρο 3 του Νόμου κάνει λόγο για τις περιπτώσεις προσφυγής στην διαμεσολάβηση .Αυτή γίνεται εκουσίως ,πριν, μετά ή κατά την διάρκεια εκκρεμοδικίας , ή αν επιβάλλεται από την νομοθεσία σε συγκεκριμένες περιπτώσεις , αν διαταχθεί από το δικαστήριο εσωτερικού ,ή εξωτερικού για τις διασυνοριακές διαφορές.

Στη συνέχεια το άρθρο 4 γίνεται λόγος των ορισμών της διαμεσολάβησης , του διαμεσολαβητή , και επίσης της διασυνοριακής διαφοράς και αναφέρεται και ο ορισμός της κατοικίας στην περίπτωση των διασυνοριακών διαφορών.

Στο άρθρο 5 αναφέρει τον ορισμό των φορέων κατάρτισης διαμεσολαβητών , το προεδρικό διάταγμα που υποχρεώνει τους φορείς να έχουν συγκεκριμένο κανονισμό λειτουργίας , πρόγραμμα εκπαίδευσης και τέλος τις κυρώσεις για όποιον δεν τηρεί τους κανονισμούς αυτούς και τις νομικές προϋποθέσεις και όροι για να βγάλουν άδεια .Αναφέρεται επίσης η υποχρέωση πληρωμής παραβόλου(Υ.Α 85485/2012) για την περίπτωση της άδειας ίδρυσης.

Στο άρθρο 6 γίνεται αναφορά στον φορέα πιστοποίησης διαμεσολαβητών , στη σύστασή της, στις αρμοδιότητες των μελών και στους κανόνες λειτουργίας της πιστοποίησης . Στο άρθρο 7 αναφέρει για το ποιος είναι υπεύθυνος για την διαπίστευσή τους, και μιλά για την διαπίστευση , α) στην περίπτωση διαμεσολαβητών της Ελλάδος και β) στην περίπτωση που διαμεσολαβητής αλλοδαπής προέλευσης ζητήσει την αναγνώριση του πτυχίου του στην Ελλάδα .Γίνεται λόγος για τον Κώδικα Δεοντολογίας και τις ποινές για εκείνους που αποκλίνουν.

Το άρθρο 8 αναφέρεται στη διαδικασία της διαμεσολάβησης , της οποίας λεπτομέρειες έχουν αναφερθεί πρωτύτερα.

Το άρθρο 9 αναφέρεται στην εκτελεστικότητα της διαμεσολάβησης που έχει λήξει επιτυχώς (σύνταξη πρακτικού από διαμεσολαβητή, κατάθεση στο πρωτοδικείο),που θεωρείται Τίτλος Εκτελεστός.

Το άρθρο 10 αναφέρει το απόρρητο της διαδικασίας όπου οτιδήποτε ειπωθεί κατά την διάρκεια της διαμεσολάβησης ,δεν μπορεί να χρησιμοποιηθούν σαν αποδεικτικά σε δίκη στοιχεία ,εκτός αν το επιβάλλουν οι κανόνες δημοσίας τάξης.

Το άρθρο 11 αναφέρεται πως στην περίοδο της διαμεσολάβησης όλες οι ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις και οι παραγραφές διακόπτονται, και αναβάλλονται ,και επαναφέρονται μόνο αν αποτύχει η διαμεσολάβηση, είτε από αποχώρηση μέρους ή διαμεσολαβητή ή από την σύνταξη πρακτικού αποτυχίας ,ή γενικά την κατάργηση για οποιαδήποτε λόγο της διαμεσολάβησης.

Το άρθρο 12 αναφέρει το αμοιβές που υποχρεούνται να δώσουν στο διαμεσολαβητή τα μέρη.

Το άρθρο 13 αναφέρεται στους τρόπους ενημέρωσης του κοινού από το υπουργείο Δικαιοσύνης , Διαφάνειας και ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, όπου σπουδαιότερο είναι το Διαδίκτυο.

Το άρθρο 14 επεκτείνει το άρθρο 6 σχετικά με το ότι, σαν μέλη της επιτροπής πιστοποίησης διαμεσολαβητών μπορούν να μπου και διαμεσολαβητές που έχουν πιστοποιηθεί στο εξωτερικό, αρκεί να έχουν αναγνωριστεί και από το ελληνική επιτροπή.

Τέλος, το άρθρο 15 , αναφέρει την έναρξη ισχύος του νόμου 3898 με την έκδοση την Εφημερίδας της Κυβερνήσεως και υπογραφές υπουργών οικονομικών ,παιδείας και δια βίου μάθησης ,οικονομίας ανταγωνιστικότητας και ναυτιλίας , και δικαιοσύνης , διαφάνειας και ανθρωπίνων δικαιωμάτων. (Αθήνα 15 Δεκεμβρίου 2010) .

⁶⁸ «Σχετική με τον Ν.3898/2010 Νομοθεσία

Ν. 3898/2010 (ΦΕΚ Α' 211/16.12.2010) Διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις όπως τροποποιήθηκε από με την υποπαράγραφο ΙΕ.2 του άρθρου Πρώτου του Ν.4254/2014, (ΦΕΚ Α 85/7.4.2014) και Πράξεις της Νομοπαρασκευαστικής του νόμου Επιτροπής

Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου της 4.12.2012 (ΦΕΚ Α'237/5.12.2012) τροποποίησης του Ν. 3898/2010

Π.Δ. 123/2011 (ΦΕΚ Α' 255/9.12.2011) Καθορισμός όρων και προϋποθέσεων αδειοδότησης και λειτουργίας φορέων κατάρτισης διαμεσολαβητών σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις

Υ.Α. 109087/2011 (ΦΕΚ 436/14.12.2011) Συγκρότηση Επιτροπής Πιστοποίησης Διαμεσολαβητών

Υ.Α. 109088/2011 (ΦΕΚ Β' 2824/14.12.2011) Διαδικασία αναγνώρισης τίτλων διαπίστευσης διαμεσολαβητών – Θέσπιση Κώδικα Δεοντολογίας Διαπιστευμένων Διαμεσολαβητών και Καθορισμός κυρώσεων για παραβάσεις αυτού

Υ.Α. 107309 οικ/2012 (ΦΕΚΒ 3417/21.12.2012) τροποποίησης της Υ.Α. 109088/2011

---

⁶⁸ Διαθέσιμη στην Ιστοσελίδα ' resolve-Διαμεσολαβητές & Ειδικοί στην εξωδικαστική Επίλυση Διαφορών' <http://resolve.gr/%CF%83%CF%85%CF%87%CE%BD%CE%AD%CF%82-%CE%B5%CF%81%CF%89%CF%84%CE%AE%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CE%BC%CE%B5%CF%83%CE%BF%CE%BB%CE%AC%CE%B2%CE%B7%CF%83%CE%B7%CF%82/>

Υ.Α. 1460/2012 (ΦΕΚ Β' 13.2.2012) Καθορισμός ενδεικτικής αμοιβής Διαμεσολαβητή

Υ.Α. 85485/2012 (ΦΕΚ Β' 2693/4.10.2012) Καθορισμός Παραβόλων Διαμεσολάβησης»

3.4 ⁶⁹ΝΟΜΟΣ 4254/2014(ΦΕΚ τ.Α'αρ. φ. 85/7-4-2014)

Τροποποιεί τον 3898/2010. Με τον συγκεκριμένο νόμο , αλλάζει το γεγονός ότι διαμεσολαβητές μπορούν να γίνουν μόνο πτυχιούχοι Νομικής .Από την ημερομηνία 7/4/2014 είναι δυνατόν διαμεσολαβητής να γίνει οποιοσδήποτε είναι απόφοιτος ΑΕΙ αρκεί να καταρτιστεί καταλλήλως από τους φορείς εκπαίδευσης διαμεσολαβητών και να λάβει πιστοποίηση από το υπουργείο στην ιδιότητα του διαμεσολαβητή.

3.5 ⁷⁰Νόμος 3896/2010 “Νόμος Κατσέλη.

Άτομα που έχουν ληξιπρόθεσμα χρέη και δεν μπορούν να τα πληρώσουν ,μπορούν να υποβάλουν αίτηση σε αρμόδιο δικαστήριο. Εξαιρούνται χρέη που εμφανίστηκαν ένα χρόνο πριν την αίτηση , ή αν τα χρέη είναι αποτέλεσμα δόλου, διοικητικά πρόστιμα ή φόροι ,τέλη ή αν έχουν να κάνουν με δάνεια από Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης.

Τα άτομα υπάγονται σε διαμεσολάβηση για ρύθμιση των οφελών .Αν τώρα αποτύχει η διαδικασία , καταθέτει ο οφειλέτης αίτηση στο αρμόδιο ειρηνοδικείο μαζί με το πρακτικό αποτυχίας της διαμεσολάβησης. Μέσα σε 15 μέρες στέλνεται αίτηση στους πιστωτές .Ένα μήνα μετά ,επιβάλλεται οι πιστωτές να απαντήσουν σχετικά με το αν συμφωνούν με το σχέδιο ρύθμισης . Αν πληρούνται οι κατάλληλες προϋποθέσεις ,επέρχεται προδικαστικός συμβιβασμός και επικυρώνεται από τον Ειρηνοδίκη.

---

⁶⁹ Ηλεκτρονικά διαθέσιμη στο <http://www.negotiators.gr/07-04-2014-%CF%84%CF%81%CE%BF%CF%80%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%AF%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CE%BD%CF%8C%CE%BC%CE%BF%CF%85-38982010-%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%AF-%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CE%BC%CE%B5%CF%83%CE%BF%CE%BB%CE%AC/>

⁷⁰ Διαθέσιμο στην Ιστοσελίδα ‘Νομικός Οδηγός’ <http://www.nomikosodigos.info/guide/legislation/486-n-3869-2010-rythmisi-ton-ofeilon-yperhremenon-fysikon-prosopon-kai-alles-diataxeis.html>
Ανακτήθηκε στις 18/5/2014

Αν δεν επέλθει συμβιβασμός, ο Ειρηνοδίκης αποφασίζει την ίδια μέρα την διατήρηση της περιουσίας του οφειλέτη, ο οποίος υποχρεούται ανάλογα με τα έσοδά του να πληρώνει ένα πάγιο μηνιαίο ποσό, όχι λιγότερο από το 10% του εισοδήματος ή λιγότερο από 40 ευρώ. Αυτά πάλι, δεν τα πληρώνει αν χαρακτηρίζεται από χρόνια ανεργία, ή άλλες σπουδαίες προϋποθέσεις (πχ. Σοβαρή ασθένεια). Το ποσό αναπροσαρμόζεται σε τακτικά χρονικά διαστήματα ανάλογα με την μεταβολή στην περιουσία του. Η πληρωμή των δόσεων από τον οφειλέτη φτάνουν από τα τρία μέχρι τα 5 χρόνια. Αν τηρήσει τις υποχρεώσεις του, στο τέλος της περιόδου αυτής μηδενίζονται τα υπόλοιπα των χρεών. Αν δεν πληρεί τις υποχρεώσεις του ο χρεώστης για 3 συνεχόμενους μήνες, επιστρέφουν τα χρέη στο αρχικό ύψος των οφειλών.

Στην περίπτωση που τα χρέη επιστρέψουν στο αρχικό ύψος των οφειλών, επόμενο είναι να ρευστοποιηθεί η περιουσία του. Στην περίπτωση αυτή, ο οφειλέτης μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο την προστασία της πρώτης του κατοικίας, να μην ρευστοποιηθεί δηλαδή όπως και τα υπόλοιπα, με την προϋπόθεση να μην περνάει το όριο αφορολόγητης απόκτησης πρώτης κατοικίας προσαυξημένο κατά 50%.

3.6 Παράδειγμα Διαμεσολάβησης για την ιατρική φροντίδα

3.6.1 Η βιοηθική διαμεσολάβηση⁷¹

Είναι μιας νέας μορφής διαμεσολάβησης όχι διαδεδομένη στην Ελλάδα. Βέβαια διαδίδεται σιγά σιγά στις Η.Π.Α και στην Δυτική Ευρώπη. Έχει να κάνει με την αντιμετώπιση ηθικών διλημάτων πάνω σε θέματα ιατρικής περίθαλψης παραδείγματος χάρη για υποθέσεις ιατρικής περίθαλψης σε παιδιά με σοβαρά προβλήματα υγείας, και γενικά με υποθέσεις που σχετίζονται με διλήμματα ζωής και θανάτου.

Παρακάτω θα δοθούν κάποια σπουδαία παραδείγματα σε αυτήν την ιδιαίτερη υποκατηγορία της διαμεσολάβησης.

- Σε περίπτωση που το έμβρυο σε μία εγκυμοσύνη παρουσιάσει ανωμαλίες και δεν μπορούν οι γονείς να αποφασίσουν την διακοπή της κύησης.

---

⁷¹ Αυλογιάρη Ε. Βιοηθική διαμεσολάβηση στο: <http://www.avlogiari.gr/frontend/article.php?aid=161&cid=45>. Ανακτήθηκε στις 22/01/2015

- Στην περίπτωση που γονείς δεν συμφωνούν για την θεραπεία παιδιών ή νεογνών με ανωμαλίες ή σοβαρές ασθένειες,
- Σε περίπτωση που συγγενείς δεν συμφωνούν για συγκεκριμένη θεραπεία σοβαρής ασθένειας
- Μη συμφωνία συγγενών για την δωρεά οργάνων
- Σύγκρουση προσωπικού του νοσοκομείου με άλλα μέλη ή την διοίκησή του
- Και τέλος , σε ζητήματα όπου διαγνωστεί ασθενής κλινικά σε κατάσταση μη αναστρέψιμη και αν θα έπρεπε να τερματιστεί η ζωή του.

Η διαμεσολάβηση αυτή πραγματοποιείται στο νοσοκομείο με ειδικά καταρτισμένο Διαμεσολαβητή πάνω στην Βιοηθική Διαμεσολάβηση. Τον προτείνει και τον πληρώνει το ίδιο το Νοσοκομείο. Πρέπει να ακολουθεί τις ηθικές αρχές της Ιατρικής.

Η διαμεσολάβηση αυτή σε σύγκριση με την διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις , διαφέρει πρώτον, σχετικά με το πεδίο εφαρμογής . Δεύτερον ,τον χώρο πραγματοποίησης της διαδικασίας όπου η πρώτη γίνεται στο νοσοκομείο , και η δεύτερη σε ουδέτερο τόπο κοινής συμφωνίας από τα αντίδικα μέρη .Και τρίτον , το ζήτημα της αμοιβής όπου στην βιοηθική διαμεσολάβηση αμείβεται ο διαμεσολαβητής από το νοσοκομείο, εν αντιθέσει σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις όπου το φορτίο της πληρωμής το σηκώνουν τα μέρη ισόποσα. Τέλος η κοινή διαμεσολάβηση δεν ακολουθεί τις ηθικές αρχές ιατρικής αφού δεν σχετίζεται με το πεδίο .

Κοινά Χαρακτηριστικά είναι η εχεμύθεια , η ενσυναίσθηση , να ακούει προσεκτικά τα μέρη , να αποφορτίζει την ατμόσφαιρα από αρνητικά συναισθήματα όσο το δυνατόν μπορεί , να επικαλείται την λογική των μερών ,η αμεροληψία , προνοητικότητα ,η επιμέλεια ,να είναι ειδικά καταρτισμένος στον τομέα του .

Τέλος , η βιοηθική διαμεσολάβηση εξυπηρετεί τα συμφέροντα όλων των μερών ,και πρωτίτερα του ασθενούς. Όχι μόνο προλαμβάνει τυχόν κινδύνους , αλλά βοηθάει και στην βελτίωση των ιατρικών υπηρεσιών καθώς οι υπεύθυνοι έτσι παρατηρούν ελλείψεις και λάθος πρακτικές .Κλείνοντας , προλαμβάνει πιθανούς νομικούς διαπληκτισμούς .

3.7 Προϋποθέσεις επιτυχημένης διαμεσολάβησης στην Ελλάδα

Η διαμεσολάβηση σαν θεσμός στην Ελληνική πραγματικότητα είναι αρκετά καινούρια ,έφτασε στην Ελλάδα το 2010 με την έγκριση του ν.3898/2010. Η διαμεσολάβηση ήρθε με σκοπό να σηκώσει κάποια από τα βάρη του ελληνικού δικαστικού

συστήματος ,και ως τώρα φαίνεται ότι προχωράει .Βέβαια ,ο Έλληνας πολίτης και οι Έλληνες επιχειρηματίες δεν έχουν ενημερωθεί αρκετά, σχετικά με την νέα αυτή φθηνότερη και ταχύτερη δυνατότητα διευθέτησης των διαφορών. Οπότε, πρωτίστως η ευρεία ενημέρωση των πολιτών , τόσο από το Κέντρο Διαμεσολάβησης , όσο και από τους δικηγόρους , θεωρείται το πιο σημαντικό βήμα για την επιτυχία του θεσμού.

Επιπλέον, εφόσον πολίτες απευθύνονται στην διαδικασία, θα πρέπει οι διαμεσολαβητές που αναλαμβάνουν τις υποθέσεις τους να είναι καταρτισμένοι καταλλήλως , ακολουθώντας όλους τους Κώδικες Δεοντολογίας και να δρουν το "λειτουργημά" τους με επαγγελματισμό. Διότι, με την έλλειψη επαγγελματισμού ακολουθεί η δυσφήμιση του διαμεσολαβητή και σαν ντόμινο επηρεάζεται ολόκληρος ο θεσμός.

Επίλογος

Σε παγκόσμια κλίμακα, η έννοια των εναλλακτικών μορφών επίλυσης διαφορών δείχνει να αποκτάει όλο και περισσότερη εκτίμηση σε σύγκριση με το δικαστικό σύστημα που “ταλαιπωρεί” τα άτομα που απευθύνονται σε αυτήν. Συγκριτικά, οι εναλλακτικές μορφές επίλυσης διαφορών και πιο πολύ η διαμεσολάβηση, προσφέρουν εξοικονόμηση χρόνου, χρημάτων, ψυχολογικών δυνάμεων και αποδίδει πιο πολύ σε επίπεδο Δικαιοσύνης, αφού τα αντίδικα μέρη έχουν την δυνατότητα να αποφασίσουν από μόνοι τους τι πρέπει να διεκδικήσουν και σε οποιαδήποτε κατάληξη της διαδικασίας και αν φτάσουν, δεν μένουν στο σημείο “να τα χάσουν όλα” όπως πολλές φορές γίνεται με μια παραδοσιακή δίκη.

Πιο δίκαιη θεωρείται, διότι το άτομο που την εκτελεί, ο διαμεσολαβητής δηλαδή, δεν μπορεί να υποστηρίξει κανένα από τα μέρη, όποια και να είναι η κοινωνική του θέση, και αυτό βασίζεται στην αμεροληψία και στην ανεξαρτησία του διαμεσολαβητή.

Λόγω της εξοικονόμησης χρόνου και μη απαίτησης της διαδικασίας να αναζητήσουν τα μέρη για μάρτυρες, μειώνονται τα επίπεδα άγχους. Οι σχέσεις των ανταγωνιστών μπορεί και να βελτιωθούν σε επίτευξη μιας νέας συμφωνίας που θα τους κάνει εταίρους στην αγορά, στην περίπτωση που μιλάμε για επιχειρηματίες. Σε περίπτωση ιδιωτών, αντιμετωπίζονται ταχύτερα οι συγκρούσεις και αυτό αποσκοπεί σε βελτίωση της κοινωνικής ευημερίας.

Βέβαια, οι εναλλακτικές μορφές επίλυσης διαφορών δεν είναι το φάρμακο για όλα τα προβλήματα. Δεν μπορεί να λύσει όλες τις κοινωνικές διαφορές, αλλά είναι ένα χέρι βοήθειας για το παραδοσιακό δικαστικό σύστημα το οποίο χάρη σε εκείνες, μειώνεται ο φόρτος και μπορούν έτσι να δίνουν βάση σε υποθέσεις μεγαλύτερης σπουδαιότητας.

Η διαμεσολάβηση, όπως είναι γνωστό, είναι ακόμα σε πρώιμο στάδιο και πρέπει μέσα από την ενημέρωση του κοινού να επεκτείνει την μερίδα της στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο. Ο θεσμός καλό θα ήταν να διευρύνει την δραστηριότητά του, καθώς θα έδινε την ευκαιρία και σε τυχόν μη απασχολούμενο δυναμικό, να γίνουν ενεργά μέλη του δικονομικού συστήματος, ανοίγοντας νέες θέσεις αγοράς.

Προς το παρόν, αυτός ο θεσμός φαίνεται να έχει καλά θεμέλια, αφού αναγκαστικά για να συνεχίσουν το λειτούργημά τους οι διαμεσολαβητές, πρέπει να κάνουν τους κώδικες δεοντολογίας κομμάτι του χαρακτήρα τους. Βέβαια, δεν μπορούμε να γνωρίζουμε αν σε βάθος χρόνου ο θεσμός θα συνεχίσει να λειτουργεί με τα θετικά της στοιχεία και αν διατηρήσει πλήρως τον δεοντολογικό του χαρακτήρα. Το μόνο που μπορούμε να ξέρουμε σίγουρα είναι πως προς το παρόν, είναι εδώ για να προσφέρει τις υπηρεσίες της και να αποφέρει καρπούς στο Ελληνικό Δικαστικό σύστημα και στο σύνολο της Ελληνικής κοινωνίας.

Αναφορές

Βιβλιογραφία

Αναστασοπούλου, Ι. (2011) Η διαμεσολάβηση στις αστικές και εμπορικές διαφορές, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Κόμνιος Κομνηνός, Εισαγωγή στο Δίκαιο της Μεσολάβησης – Η πρόταση οδηγίας για ορισμένα θέματα διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, Δ 38

Ματθίας, Σ (2000) Συμβιβαστική επίλυση ιδιωτικών διαφορών, ΝοΒ 2000, σελ. 1545 επ.

Παπαϊωάννου, Γ. (1997) Οι διαδικασίες εξώδικης επίλυσης ιδιωτικών διαφορών ιδίως στο πεδίο προστασίας του καταναλωτή

Μιχιώτης, Σ. (2007) Τεχνικές Διαπραγματεύσεων .Εκπαιδευτικό υλικό εκδοθέν από το ΙΝΕΠ του ΕΚΔΔΑ

Χαμηλοθώρης Ι. (2000) Εναλλακτικοί Τρόποι Επίλυσης των Ιδιωτικών Διαφορών, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα

Νικολόπουλος, Α. (2009). Μόνος εναντίον όλων. Η στρατηγική των διαπραγματεύσεων. Εκδόσεις Πατάκη

Fisher, R. and Uri, W . (1999) . Getting to yes . Negotiating an agreement without giving in . Bruce Patton

Ηλεκτρονικές πηγές

Άνθιμος, Α. (2012) Διαμεσολάβηση στην Ελλάδα: Ευρωπαϊκό και Εθνικό Θεσμικό Πλαίσιο και Πρακτική, στο: http://www.diamesolavisi.net/kiosk/documentation/docu_112dv106.pdf.

Ανακτήθηκε στις 25/01/2015

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Δελτίο Τύπου της 24^{ης} Νοεμβρίου 2011

Κωτσής, Φ. (χ.χ.) Διαμεσολάβηση. Νομοθετικό Πλαίσιο-Φορείς κατάρτισης, στο: http://www.sdee.org.gr/files/Fotis_Kotsis.pdf. Ανακτήθηκε στις 21/01/2015

Νόμος 3898/2010 Διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, στο: <https://nomoi.info/%CE%A6%CE%95%CE%9A-%CE%91-211-2010-%CF%83%CE%B5%CE%BB-1.html>. Ανακτήθηκε στις 25/01/2015

Οδηγία 2008/52/ ΕΚΝ, Ηλεκτρονικά διαθέσιμη στο: http://www.diamesolavisi.net/kiosk/documentation/docu_112dv106.pdf. Ανακτήθηκε στις 25/01/2015

Schonewille, M. (2012) Η Διαμεσολάβηση στην Πράξη. Διαδικασία διαμεσολάβησης, στάδια για διαμεσολαβητές και δικηγόρους, στο: http://www.diamesolavisi.net/kiosk/documentation/docu_112dv106.pdf

Οργανισμός Διαιτησίας & διαμεσολάβησης Ελληνογερμανικού Επιμελητηρίου <http://www.oddee.gr/el/sixnes-erotiseis-gia-ti-diamesolabisi-oddee.html>

Ιστοσελίδα Ελληνικού Κέντρου διαμεσολαβητών και διαιτησίας, διαθέσιμη στο <http://www.hellenic-mediation.gr>

Ιστοσελίδα της European commission press release database http://europa.eu/rapid/press-release_IP-11-1432_el.htm

Παρουσίαση της διαμεσολάβησης ως εναλλακτικού τρόπου επίλυσης διαφορών, οι εξελίξεις στην Ελλάδα. Διαθέσιμη στο: <http://www.diamesolavisi.net/kiosk/documentation/MediationGreece.pdf>

online dispute resolution Europe <http://www.odreurope.com>

‘δικαστήρια ,διαμεσολάβηση , διαπραγματεύσεις “ <http://www.avlogiari.gr>

‘Διαμεσολάβηση και Επιχειρήσεις” <http://www.nikimmediation.gr>

‘diamesolavisi.com”

http://www.diamesolavisi.com/index.php?option=com_content&view=article&id=86:2010-07-05-11-03-21&catid=1:latest-news&Itemid=73

Διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Ηλεκτρονικά διαθέσιμο: http://www.dsnet.gr/Epikairothta/Nomothesia/n3898_11.htm

‘Ελληνικού Κέντρου Διαμεσολάβησης και διαιτησίας/παρουσίαση της Διαμεσολάβησης ως εναλλακτικού τρόπου επίλυσης διαφορών οι εξελίξεις στην Ελλάδα “ [.http://www.diamesolavisi.net/kiosk/documentation/MediationGreece.pdf](http://www.diamesolavisi.net/kiosk/documentation/MediationGreece.pdf)

‘business solution’ <http://www.business-solution.com.gr>

‘Ελληνική ένωση διαπραγματευτών’ <http://www.negotiators.gr>

¹ ‘ resolve-Διαμεσολαβητές & Ειδικοί στην εξωδικαστική Επίλυση Διαφορών’ <http://resolve.gr>

‘Νομικός Οδηγός’ <http://www.nomikosodigos.info>